

***Interdepartementale Handleiding Notificatie van regels betreffende
producten en elektronische diensten***

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	4
1. EÉN HANDLEIDING VOOR ALLE DEPARTEMENTEN.....	4
2. DOEL(GROEP) VAN DE HANDLEIDING.....	4
3. ACHTERGROND; VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN.....	4
4. DOEL VAN NOTIFICATIE.....	5
<i>Verschillende soorten reacties</i>	5
5. WEDERZIJDSE ERKENNING.....	6
VRAGENSHEMA	7
DEEL I – VRAGENSHEMA MET TOELICHTINGEN	9
VRAAG 1- IS SPRAKE VAN EEN VOORSCHRIFT INZAKE PRODUCTEN OF DIENSTEN VAN DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ?.....	9
<i>Toelichting:</i>	9
VRAAG 2 - BEHOEFT HET VOORSCHRIFT NOTIFICATIE?.....	13
<i>Toelichting:</i>	13
VRAAG 3 - OP WELK TIJDSTIP MOET NOTIFICATIE PLAATSVINDEN?.....	17
VRAAG 4 - WAT, HOE EN AAN WIE MOET GENOTIFICEERD WORDEN?.....	18
<i>Wat</i>	18
<i>Hoe</i>	18
<i>Aan wie</i>	19
VRAAG 5 - HOE MOETEN DE ONTWERP-MAATREGEL EN DE TOELICHTING ER UIT ZIEN?.....	20
VRAAG 6 - WIE VERZORGT DE NOTIFICATIE OP UW MINISTERIE? (INTERNE PROCEDURE).....	22
VRAAG 7 - HOE VERLOOPT DE NOTIFICATIEPROCEDURE?.....	23
<i>Gevolg van opmerkingen:</i>	23
<i>Gevolgen van UGM:</i>	24
<i>Gevolgen van voorstel:</i>	24
VRAAG 8 - WANNEER KAN DE GENOTIFICEERDE MAATREGEL WORDEN VASTGESTELD? (STANDSTILTERMIJN).....	25
1. <i>Omschrijving</i>	25
2. <i>Duur</i>	25
3. <i>Uitzonderingen op de standstilltermijn</i>	26
VRAAG 9 - WANNEER KAN GEBRUIK WORDEN GEMAAKT VAN DE SPOEDPROCEDURE EN HOE VERLOOPT DEZE PROCEDURE?.....	27
VRAAG 10 - HOE WORDT EEN NOTIFICATIEPROCEDURE AFGEROND?.....	28
<i>Verloop:</i>	28
VRAAG 11 - WELKE RECHTSGEVOLGEN HEEFT NIET-NALEVING VAN DE VERPLICHTINGEN UIT DE RICHTLIJN?.....	29
1. <i>Niet-toepasselijkheid</i>	29
2. <i>notificatieverzuim</i>	29
3. <i>de aan de Commissie toe te sturen documenten</i>	29
4. <i>niet-naleving van de standstilltermijn</i>	29
5. <i>te vroeg vaststellen van de regeling bij spoednotificatie</i>	29
DEEL II - BIJZONDERE ASPECTEN VAN DE NOTIFICATIEPROCEDURE	30
A. OPENBAARHEID.....	30
<i>Raad van State</i>	30
<i>Openbaarheid van UGM's en opmerkingen</i>	30
B. DUBBELMELDING BIJ SAMENLOOP MET AANBESTEDING OF STEUN?.....	32
C. WAT TE DOEN INGEVAL EEN BUITENLANDSE NOTIFICATIE WORDT ONTVANGEN.....	33
<i>Procedure voor de verspreiding van buitenlandse notificaties</i>	33
<i>Beoordeling van de opportuniteit van een reactie</i>	33
D. TAAK EN VERTEGENWOORDIGING IN COMITÉ 98/34/EG.....	35
E. VERTROUWELIJKE PROCEDURE.....	36
F. PRENOTIFICATIE.....	37
<i>Wanneer?</i>	37

<i>Hoe?</i>	37
<i>Gevolg?</i>	37
G. WTO-NOTIFICATIES: SPS EN TBT	38
<i>Wat?</i>	38
<i>Hoe?</i>	39
<i>Procedure</i>	39
<i>Buitenlandse WTO-notificaties</i>	40
BIJLAGEN	41
BIJLAGE I: MODEL VAN EN TOELICHTING OP HET ‘16-PUNTEN-BERICHT’	41
BIJLAGE II: MODEL VOOR PUBLICATIE IN STAATSCOURANT	44
BIJLAGE III: RELEVANTE ADRESSEN	45
BIJLAGE IV: INTEGRALE TEKST NOTIFICATIERICHTLIJN	48
BIJLAGE I	68
BIJLAGE II	69
BIJLAGE III.....	71
BIJLAGE IV.....	72
BIJLAGE V.....	74
BIJLAGE VI	76
BIJLAGE V: VOORBEELDBEPALINGEN INZAKE WEDERZIJDSE ERKENNING	777
BIJLAGE VI: ‘POST-SECURITEL’ ARRESTEN.....	788
BIJLAGE VII: MEEST GESTELDE NOTIFICATIEVRAGEN.....	855
BIJLAGE VIII: MODELLEN WTO-FORMULIEREN	888

Inleiding

1. Eén handleiding voor alle departementen

Zoals bekend moeten nationale ontwerp-maatregelen met producteisen (technische voorschriften) aan de Europese Commissie worden gemeld (notificeren). Deze plicht vloeit voort uit de zgn. notificatierichtlijn, die voorziet in preventieve controle door de Commissie op nationale regels die handelsbelemmerend kunnen zijn. Niet volgen van de notificatieprocedure kan leiden tot de niet-toepasselijkheid van de desbetreffende nationale maatregel.¹

Om redenen van efficiency en eenduidigheid heeft het kabinet in 1999 één voor de hele rijkdienst geldende notificatiehandleiding vastgesteld, ter vervanging van de diverse departementale circulaire's. Sindsdien zijn er verschillende veranderingen geweest in de notificatieprocedure en in de notificatiepraktijk vanwege:

- uitleg en invulling van de notificatierichtlijn door de Commissie;
- nieuwe uitspraken van het EG-Hof;
- ervaring met notificatie door de departementen.

Daarom is besloten de notificatiehandleiding aan te passen. Deze herziene en geactualiseerde handleiding treft u hierbij aan.

2. Doel(groep) van de handleiding

Deze handleiding is bedoeld voor degenen die bij (diensten van) de departementen regelgeving opstellen.² Op basis van de handleiding kan worden bepaald of een ontwerp voor een maatregel genotificeerd moet worden en zo ja, *hoe* de te volgen procedure werkt. Aan de hand van een vragenschema wordt dit snel duidelijk. Elke vraag wordt afzonderlijk toegelicht en er wordt apart aandacht besteed aan veel voorkomende bijzondere aspecten. Om de efficiency te bevorderen zijn modelformulieren en -bepalingen bijgevoegd. Ook zijn adressen en telefoonnummers opgenomen waar nadere informatie kan worden verkregen.

In deze handleiding zijn onder meer de vademecums van de Commissie over de toepassing van de informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en voorschriften inzake elektronische diensten verwerkt, alsmede de departementale handleidingen voor WTO-notificatie en buitenlandse notificaties.

3. Achtergrond; vrij verkeer van goederen en diensten

Lidstaten van de EU moeten op grond van het EG-verdrag producten op hun grondgebied toelaten die afkomstig zijn uit andere lidstaten. Ook diensten moeten in de hele EU vrij kunnen worden verricht. Dit is slechts anders, wanneer sprake is van een gerechtvaardigde uitzondering. Zo zijn bijvoorbeeld nationale maatregelen uit hoofde van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid mogelijk, mits deze noodzakelijk en proportioneel zijn.

De notificatierichtlijn strekt ertoe, dat wanneer een lidstaat - uit een oogpunt van bescherming van bepaalde, op zichzelf wellicht gerechtvaardigde, belangen - een maatregel wil nemen die een beperking van het vrij goederenverkeer of het vrij verrichten van elektronische diensten kan inhouden, het voornemen hiertoe wordt gemeld aan de Commissie. Dit om de Commissie en de andere lidstaten in de gelegenheid te stellen de

¹ Er zijn meer EG-besluiten die verplichten tot het (meestal achteraf) meedelen van gegevens aan de Commissie. Veelal geldt hiervoor, anders dan voor de notificatieplicht waarover deze handleiding gaat, geen speciale procedure maar kan rechtstreeks aan de Commissie worden gemeld.

² Voor PBO's zijn aparte notificatiehandleidingen opgesteld.

ontwerp-maatregel te bezien en eventueel opmerkingen te maken. Notificatie is dus een instrument om ongerechtvaardigde belemmeringen voor het functioneren van de interne markt op te sporen.

4. Doel van notificatie

In het *Securitel*-arrest heeft het Hof van Justitie het doel van de notificatieprocedure als volgt omschreven:

40 Om te beginnen moet worden beklemtoond, dat richtlijn 83/189 door middel van een preventieve controle het vrije verkeer van goederen beoogt te beschermen, dat een van de grondslagen van de Gemeenschap vormt. Het nut van deze controle bestaat hierin, dat onder de richtlijn vallende technische voorschriften een belemmering kunnen vormen voor het vrije verkeer van goederen tussen Lidstaten, en deze belemmeringen enkel kunnen worden toegestaan, indien zij noodzakelijk zijn om te voldoen aan dwingende eisen verband houdend met een doelstelling van algemeen belang. [...]

41 De kennisgeving en de periode van uitstel bieden de Commissie en de andere Lidstaten dus enerzijds de gelegenheid om te onderzoeken, of het betrokken ontwerp met het EG-Verdrag strijdige belemmeringen van het handelsverkeer creëert dan wel belemmeringen ter voorkoming waarvan gemeenschappelijke of geharmoniseerde maatregelen moeten worden vastgesteld, en anderzijds om wijzigingen van de beoogde nationale maatregelen voor te stellen. Deze procedure biedt de Commissie voorts de gelegenheid om gemeenschapsregels voor te stellen of vast te stellen voor de door de voorgenomen maatregel beheerste materie.

Aan de notificatieplicht is in de richtlijn een wachtermijn van minimaal drie maanden gekoppeld (de standstill-termijn), waarbinnen de maatregel niet in werking mag treden. Binnen deze termijn van drie maanden kunnen de lidstaten en de Commissie opmerkingen maken of een Uitvoerig Gemotiveerde Mening (UGM) indienen. Als er geen opmerkingen of UGMs ingediend worden, dan is de notificatieprocedure na drie maanden voltooid en kan de ontwerpakte worden vastgesteld.

Voor de lidstaten dient de informatieprocedure aldus een tweeledig doel: enerzijds kunnen zij er vroegtijdig op worden geattendeerd dat voorgenomen regeling in strijd zou kunnen komen met de verdragsbepalingen inzake het vrij verkeer van goederen en diensten; anderzijds worden zij in de gelegenheid gesteld te wijzen op handelsbelemmeringen die uit de ontwerpregelgeving van andere lidstaten voor eigen onderdanen en bedrijven dreigen te ontstaan. Het is daarom belangrijk dat ook binnenkomende notificaties van andere lidstaten vanuit het perspectief van het Nederlands belang zorgvuldig worden bekeken.

Verschillende soorten reacties

Reacties op de notificaties van andere lidstaten kunnen op twee verschillende wijzen worden uitgebracht. De aard van de reactie (opmerkingen of UGM) is bepalend voor de rechtsgevolgen.

- *Opmerkingen*

Opmerkingen kunnen worden ingediend om commentaar te leveren op een notificatie, of met het doel om daarover nadere informatie te ontvangen. Het notificerende land wordt geacht om bij de verdere uitwerking van het ontwerpvoorschrift zoveel mogelijk rekening te houden met de ingediende opmerkingen. Het maken van opmerkingen leidt niet tot een verlenging van de standstill-termijn.

- *UGM*

Indien een notificatie aspecten bezit die voor het vrije verkeer van goederen in het kader van de interne markt eventueel belemmeringen kunnen opleveren, dan wordt een UGM

ingediend. De betreffende lidstaat doet de Commissie verslag over het gevolg dat hij voornemens is aan de UGM te geven. De Commissie geeft op deze reactie haar commentaar. Afhankelijk van de maatregel wordt de standstill-termijn met vier tot zes maanden verlengd.

5. Wederzijdse erkenning

Het vrij goederen- en dienstenverkeer brengt met zich mee, dat lidstaten in beginsel producten en diensten op hun grondgebied moeten toelaten die in een andere lidstaat rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig de in die andere lidstaat geldende regelgeving, zijn vervaardigd of in de handel gebracht. Een buitenlands product of een buitenlandse dienst mag dus niet worden geweigerd omdat het voldoet aan voorschriften die afwijken van die welke gelden voor de eigen producten of diensten.

Zoals gezegd bestaat er een uitzondering op deze regel. Een lidstaat mag, uit een oogpunt van bescherming van gerechtvaardigde belangen, maatregelen nemen die een beperking van het vrij goederen- of dienstenverkeer inhouden.

In zo'n geval is het - naast notificatie van het ontwerp - noodzakelijk, dat in de maatregel een zogeheten *bepaling van wederzijdse erkenning* wordt opgenomen. Wederzijdse erkenning houdt in, dat producten of diensten die weliswaar niet aan nationale eisen voldoen, maar wél aan buitenlandse eisen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden, moeten worden toegelaten. Ook wanneer aan de toelating een keuring voorafgaat, geldt ingevolge het beginsel van wederzijdse erkenning, dat keuringen, die zijn verricht op basis van buitenlandse onderzoeken die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden, moeten worden erkend.

Vragenschema

Op basis van deze Handleiding kan worden bepaald of een ontwerp-maatregel genotificeerd moet worden, en zo ja, hoe daarbij te werk moet worden gegaan. De Handleiding is vereenvoudigd weergegeven in onderstaand vragenschema. Elke vraag wordt uitgebreid toegelicht.

DEEL I

[Vraag 1](#)

Is sprake van een voorschrift inzake producten of elektronische dienstverlening?

Zo ja Zo nee: niet notificeren

[Vraag 2](#)

Behoeft het voorschrift notificatie?

Zo ja Zo nee: niet notificeren

[Vraag 3](#)

Op welk tijdstip moet notificatie plaatsvinden?

en

[Vraag 4](#)

Wat, hoe en aan wie moet genotificeerd worden?

en

[Vraag 5](#)

Hoe moeten de ontwerp-maatregel en de toelichting er uit zien?

en

[Vraag 6](#)

Wie verzorgt de notificatie op uw ministerie? (interne procedure)

en

[Vraag 7](#)

Hoe verloopt de notificatieprocedure?

en

[Vraag 8](#)

Wanneer kan de genotificeerde maatregel worden vastgesteld? (standstilltermijn)

en

[Vraag 9](#)

Wanneer kan gebruik worden gemaakt van de spoedprocedure en hoe verloopt deze?

en

[Vraag 10](#)

Hoe wordt een notificatieprocedure afgerond?

en

[Vraag 11](#)

Welke rechtsgevolgen heeft niet-naleving van de verplichtingen uit de richtlijn?

DEEL I – Vragenschema met toelichtingen

Vraag 1- Is sprake van een voorschrift inzake producten of diensten van de informatiemaatschappij?

- Zo nee: niet notificeren.
- Zo ja: door naar [vraag 2](#).

↑naar [vragenschema](#)

Toelichting:

De Europese notificatierichtlijn³ ([artikel 8](#)) verplicht tot notificatie van ontwerpen voor “technische voorschriften”.

Dit zijn:

- voorschriften mbt producten
- voorschriften mbt diensten van de informatiemaatschappij
- de facto* technische voorschriften

die zijn opgenomen in:

- wetten
- amvb's
- ministeriële regelingen
- convenanten waarbij de centrale overheid partij is
- PBO-verordeningen
- regelgeving van zbo's voorzover deze gelden voor het hele nationale grondgebied
- andere besluiten van algemene strekking

Deze categorieën worden hieronder nader besproken.

Het gaat bij de categorieën a en b om ontwerpen voor:

- nieuwe technische voorschriften
- wijziging of afwijking van bestaande technische voorschriften
- bestaande maatregelen waarvan de werkingssfeer wordt uitgebreid of beperkt (m.u.v. integrale intrekking van maatregelen)
- verlenging of verkorting van de werkingsduur van een maatregel met technische voorschriften
- (intrekking van) vrijstellingen

AANBEVELING: Als wordt betwijfeld of een regeling genotificeerd moet worden:

1. Neem contact op met de notificatiecoördinator van het eigen departement (zie [bijlage III](#)) en overleg of notificatie noodzakelijk is.
2. Overweeg in overleg met de notificatiecoördinator of ‘prenotificatie’ (zie “bijzondere aspecten” [onder g](#)) gewenst is.

(a) Voorschriften m.b.t. producten

Anders dan de term “technische voorschriften” doet vermoeden, gaat het om producteisen en productgerelateerde eisen, dat wil zeggen om eisen betreffende:

- producten die industrieel worden vervaardigd
- landbouw- en visserijproducten

³ Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij, PbEG 1998, L 204, zoals laatstelijk gewijzigd bij richtlijn 98/48/EG, PbEG 1998, L 217.

Meer specifiek gaat het om eisen die, rechtstreeks of indirect, worden gesteld aan een product *ongeacht* het stadium van zijn levenscyclus (vervaardiging, distributie, gebruik etc.) zoals (niet-limitatief!):

- voorschriften over kwaliteit, prestaties, veiligheid, constructie, afmetingen, verkoopbenaming, terminologie (taalgebruik), symbolen, beproeving en beproevingsmethoden, verpakking, merken, etiketten, overeenstemmingsbeoordelingsprocedures door publieke of private instellingen (keurings- en testvoorschriften)
- voorschriften over bescheiden en onderzoeksresultaten die een product moeten vergezellen (testrapporten, certificaten etc.)
- voorschriften over productiemethoden en -procédés
- voorschriften over gebruik, afvalstadium, recycling, hergebruik en verwijdering
- verboden om een product te verhandelen, te gebruiken of te verbruiken
- toelatingsprocedures
- verwijzingen naar productnormen of normen van normalisatie-instituten
- fiscale of financiële maatregelen die de handel, gebruik of verbruik van een product beïnvloeden
- kwantitatieve en kwalitatieve aanduidingen (bijv. "voldoende", "geschikte", "passende", "doelmatige", "veilige").

Uit de jurisprudentie van het EG-Hof⁴ volgt dat de volgende 'producteisen' in elk geval WEL vallen onder de definitie van een technisch voorschrift:

- De eisen gesteld aan ademanalyseapparatuur in de Regeling ademanalyse 1987
- Nationale regeling op grond waarvan enkel weekdieren die gekweekt zijn in wateren die aan de technische aspecten van de regeling voldoen, in de handel mogen worden gebracht
- Nationale regeling waarbij nieuwe bindende technische specificaties worden ingevoerd voor het in de handel brengen van farmaceutische specialiteiten afkomstig van runderorganen en –weefsels
- Bepalingen omtrent de goedkeuringsprocedure van alarmsystemen en –centrales die die ondernemingen ter beschikking van de gebruikers kunnen stellen (zijn gedetailleerde regels ter omschrijving van de tests betreffende de kwaliteit en de werking van een alarmsysteem of –centrale waaraan moet zijn voldaan voordat het systeem of de centrale kan worden goedgekeurd en in de handel gebracht)
- Een wet die tot doel heeft de consument te beschermen door een correcte informatie over de oorsprong of de herkomst van olijfolie.
- Een voorschrift dat een vrijstelling van een ander technisch voorschrift betreffende hetzelfde product (bijv. margarine) bevat.

Uit de jurisprudentie volgt dat de volgende 'producteisen' in elk geval NIET vallen onder de definitie van een technisch voorschrift:

- Voorwaarden voor de vestiging van beveiligingsondernemingen (zijn alleen de voorwaarden voor vestiging en geen specificaties ter omschrijving van de kenmerken van producten)
- De verplichting om de productinformatie op een etiket in de taal van het gebied te stellen waar het product op de markt is gebracht
- Nationale voorschriften inzake de bepaling van de datum van eerste toelating van een motorvoertuig tot de weg
- Nationale regeling die het maken van handelsreclame voor zendinrichting van een niet-toegelaten type verbiedt

⁴ Zie de notitie over de post-Securiteluitspraken in Bijlage VI voor meer details.

Let op! Niet alleen in de EU geldt een notificatieplicht voor productvoorschriften, notificatie hiervan kan ook vereist zijn in het kader van de Wereld Handelsorganisatie (WTO). Zie in de paragraaf “bijzondere aspecten”, [onder q.](#) voor details hierover.

(b) Voorschriften m.b.t. diensten van de informatiemaatschappij

Naast producteisen en productgerelateerde eisen moeten sinds 5 augustus 1999 ook voorschriften over “diensten van de informatiemaatschappij”, oftewel voorschriften inzake elektronische dienstverlening worden genotificeerd aan de Europese Commissie.

Het gaat hierbij om diensten die verricht worden:

- gewoonlijk tegen vergoeding (dus: er staat een economische tegenprestatie tegenover),
- langs elektronische weg
- op afstand (dus: zonder dat de partijen fysiek en gelijktijdig aanwezig zijn)
- en
- op individueel verzoek van een afnemer.

Het gaat om *specifieke, rechtstreekse en gerichte eisen betreffende de toegang tot en de uitoefening van online- oftewel interactieve dienstenactiviteiten*, met name bepalingen m.b.t. de dienstverlener, de inhoud van de dienst en de afnemer van een dienst. Een regel heeft specifiek betrekking op die diensten, wanneer hij tot doel heeft die diensten uitdrukkelijk en gericht te reglementeren.

Meer in het bijzonder moet gedacht worden aan (niet-limitatief!):

- regels voor de uitgifte van elektronisch geld
- voorwaarden (zoals beroepskwalificaties, beroepservaring, financiële garanties, tarifiering, registratie) voor de uitoefening van online-activiteiten van een advocaat, belastingadviseur, architect, makelaar, tolk/vertaler, psycholoog of arts
- regulering van financiële online-dienstverlening (verzekeringsdiensten, thuisbankieren, beursdiensten)
- regels inzake reclame op Internet c.q. voor via Internet geleverde diensten
- voorschriften (zoals leeftijd, woonplaats) inzake de deelneming aan kansspelen op Internet
- regulering van het via Internet bestellen van geneesmiddelen, boeken van een vakantiereis, afsluiten van een verzekering, reserveren van theaterkaartjes
- regulering van op Internet aangeboden online-amusement (zoals videospel, film of muziek op aanvraag)
- bepalingen die verwijzen naar een gedragscode voor professionele leveranciers van online-diensten of naar andere regels inzake diensten, beroepscode of codes voor goede praktijken
- regulering van educatieve online-diensten die door private onderwijsaanbieders bij studenten thuis worden geleverd (commercieel onderwijs op afstand)
- eisen aan telebewaking van bedrijven of woningen vanuit bewakingscentrales
- voorschriften m.b.t. elektronische kranten, tijdschriften, bibliotheken, databanken of verkeersinformatie
- bepalingen inzake de verantwoordelijkheid of de aansprakelijkheid van een Internet-provider
- regelgeving inzake de digitale handtekening

De Commissie gaat NIET restrictief om met deze elementen. Er dient ook genotificeerd te worden in de volgende gevallen :

- een regeling die mede, maar niet uitsluitend diensten van de informatiemaatschappij reguleert

Voorbeelden zijn de Handelsregisterwet, de Kadasterwet en het wetsvoorstel computercriminaliteit.

- een dienst die ter uitoefening van een publieke taak wordt verricht
Voorbeeld is het reguleren van (tarieven voor) het online en via Internet raadplegen van publieke bestanden.

N.B. Maatregelen inzake elektronische diensten hoeven als zodanig niet aan de WTO genotificeerd te worden (anders dan voorschriften inzake producten). Wel kent de WTO-overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS) een aantal algemene notificatieverplichtingen die relevant kunnen zijn wanneer regelgeving over elektronische diensten wordt opgesteld. Zie in de paragraaf “bijzondere aspecten”, [onder g.](#) voor details hierover.

(c) de facto technische voorschriften

De facto technische voorschriften zijn voorschriften die, hoewel zij naar hun *vorm* geen technische voorschriften zijn (ze behelzen immers voor particulieren niet direct bindende en afdwingbare voorschriften) wel *in uitwerking* eenzelfde (handelsbelemmerend) effect kunnen hebben als *de iure* technische voorschriften. [Art. 1](#) sub 11 van de richtlijn geeft aan dat dit met name zijn:

- wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van een lidstaat die hetzij verwijzen naar technische specificaties hetzij naar beroepscode of codes voor goede praktijken die zelf verwijzen naar technische specificaties.
Het gaat hierbij om *optionele* technische standaarden, opgenomen in bijv. beleidsregels, circulaire of andere administratieve voorschriften, waarnaar in een (bovenliggende) wettelijke regeling wordt verwezen en die *in de praktijk* worden nageleefd. Voorbeelden van genotificeerde *de facto* technische voorschriften zijn de Regeling goede praktijken bij de bereiding van farmaceutische producten, waarin (dynamisch) wordt verwezen naar de Europese Richtsnoeren voor een goede manier van produceren van geneesmiddelen, de nationale Richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten en het Keuringsprotocol speelautomaten.
- vrijwillige overeenkomsten waarbij de overheid partij is en die in het algemeen belang gericht zijn op de naleving van technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten, muv bestekken voor overheidsopdrachten.
Hierbij kan gedacht worden aan het Verpakkingenconvenant of het Convenant duurzaam bouwen.
- technische specificaties of andere eisen of regels betreffende diensten die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten beïnvloeden, doordat zij de naleving van die technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten aanmoedigen.

Vraag 2 - Behoeft het voorschrift notificatie?

Zo nee: niet notificeren.

Zo ja: door naar [vraag 3](#) e.v..

↑naar [vragenschema](#)

Toelichting:

Niet alle technische voorschriften behoeven notificatie. Er is een aantal uitzonderingen op de notificatieplicht.⁵

A. Geen notificatie nodig op basis van de notificatierichtlijn zelf:

Volgend uit [art. 10](#) van de richtlijn

A1. regelgeving, voortvloeiend uit een EG-richtlijn of –verordening*

[Art. 10](#), eerste lid, van de richtlijn bepaalt dat er niet genotificeerd hoeft te worden indien de lidstaten voldoen aan hun verplichtingen die voortvloeien uit dwingende communautaire besluiten. Echter, bij implementatieregelgeving kan de invulling van toegestane beleidsruimte een rol spelen bij het bepalen of notificatie nodig is. Het is niet geheel duidelijk of deze uitzonderingsgrond ook kan worden ingeroepen als nationale voorschriften weliswaar niet ondubbelzinnig voortvloeien uit een EG-besluit maar wel ter uitvoering ervan worden genomen. Uit de jurisprudentie kan worden afgeleid dat deze uitzondering *restrictief* moet worden uitgelegd. Er dient, om de uitzonderingsgrond met succes te kunnen invoeren, in elk geval een *direct verband* te zijn tussen het EG-besluit en de nationale maatregel.

Een voorbeeld is het verbod op het gebruik van clenbuterol door veefokkers, dat als gevolg werd beschouwd van een richtlijn inzake het onderzoek van dieren en vers vlees op de aanwezigheid van residuen, hoewel zo'n nationaal voorschrift niet specifiek in de richtlijn was opgenomen. In de richtlijn zelf werd het gebruik van clenbuterol reeds verboden, en daarmee ook in de nationale regelgeving die ter implementatie was opgesteld.

A2. een verdrag betreft waarbij alle EU-lidstaten partij zijn*

Net als bij EG-regelgeving geldt zo'n verdrag voor het gehele EU-grondgebied. Voor Nederland is dat het grondgebied in Europa (Aruba en de Nederlandse Antillen hoeven er niet onder te vallen). Als een of meer lidstaten geen partij zijn vanwege de aard van het verdrag, dient in beginsel wel genotificeerd te worden. Hierbij zij aangetekend dat veelal de EU (mede) partij is bij een verdrag, waardoor er niet genotificeerd hoeft te worden.

Dit kunnen bijvoorbeeld verdragen zijn in het kader van IMO, zoals MARPOL of SOLAS.

A3. gebruik wordt gemaakt van een vrijwaringsclausule in een EG-besluit

Als in het EG-besluit zelf al wordt aangegeven dat er bescherming van een bepaalde markt of een bepaald product mogelijk is, hoeft een nationale regeling die van zo'n vrijwaringsclausule gebruik maakt, niet overeenkomstig richtlijn 98/34 te worden genotificeerd. Wel bevat zo'n EG-besluit zelf vaak de opdracht de vrijwaringsmaatregelen te melden.

⁵ Bij twijfel over notificatieplichtigheid is het raadzaam wel te notificeren, tenzij dit op problemen stuit. In het laatste geval is het raadzaam de departementale notificatiecoördinator te raadplegen. Deze kan informatie verstrekken over eventuele consultatie van de Commissie ('pre-notificatie').

* Dit lijdt uitzondering bij integrale omzetting van een Europese of internationale *norm*. Overigens kan dan met notificatie van de ontwerp-norm worden volstaan; de tekst ervan hoeft niet meegestuurd te worden.

A4. uitvoering wordt gegeven aan een arrest van het Hof van Justitie EG

[Art. 10](#), eerste lid, van de richtlijn bepaalt dat er geen notificatie hoeft plaats te vinden indien de nationale regelgeving zich beperkt tot het gevolg geven aan een arrest van het EG-Hof.

A5. uitvoering wordt gegeven aan een verzoek van de Commissie tot opheffing van een handelsbelemmering

[Art. 10](#), eerste lid, van de richtlijn bepaalt dat er geen notificatie hoeft plaats te vinden bij een verzoek van de Commissie dat ten doel heeft een belemmering op te heffen voor het handelsverkeer, of wat betreft regels betreffende diensten, voor het vrije verkeer van diensten of de vrijheid van vestiging van dienstverleners.

De wijziging van het Besluit tandartsenpraktijken milieubeheer werd door Nederland niet genotificeerd met een beroep op het feit dat de regeling nodig was om een handelsbelemmering op te heffen. De Commissie had daarom verzocht tijdens een zgn. pakketvergadering.

B. Geen notificatie nodig op basis van de jurisprudentie van het EG-Hof indien het:

(Zie ook A4)

B1. gaat om bepalingen die de bevoegdheid of verplichting inhouden om technische voorschriften te stellen, d.w.z. machtiging of delegatie zonder zelfstandig rechtsgevolg

De richtlijn ziet op de inhoud van het technisch voorschrift, niet op de juridische mogelijkheid om technische voorschriften vast te stellen. Bepalingen die geen zelfstandig rechtsgevolg hebben, maar die louter de basis vormen voor nadere uitwerking in regelgeving, behoeven geen notificatie.

In de [Securitel-zaak](#) werd bevestigd dat bepalingen niet hoeven te worden genotificeerd wanneer daarin slechts de bevoegdheid wordt gedelegeerd om technische voorschriften te stellen zonder op de inhoud ervan in te gaan.

In de [zaak Colim Bigg's](#) werd bepaald dat productinformatie wel dient te worden verschaft via een etiket of gebruiksaanwijzing maar dat de verplichting om de productinformatie op een etiket in de taal van het gebied te stellen waar het product op de markt wordt gebracht, geen technisch voorschrift is. In de zaak [Sapod Audic](#) heeft het EG-Hof echter gesteld dat de notificatieverplichting verband houdt met de herkenbaarheid van het product (oa door merken of etiketteren).

B2. gaat om verkoopmodaliteiten (zie de zgn. post-Keck jurisprudentie van het EG-Hof)

Uit de post-Keck jurisprudentie kan worden afgeleid dat verkoopmodaliteiten de omstandigheden van het verkopen van producten betreffen en niet genotificeerd hoeven te worden omdat ze niet tot discriminatie leiden, indien:

- de bepalingen op alle marktdeelnemers in Nederland van toepassing zijn en
- de invloed gelijk is op Nederlandse producten en op die uit andere lidstaten.

Voorbeeld van een regeling met verkoopmodaliteiten die geen notificatie behoefde, is een regeling die het maken van handelsreclame voor zendinrichtingen van een niet-toegelaten type verbiedt.

B3. vestigingsvoorwaarden voor ondernemingen

Deze voorwaarden bevatten geen voorschriften mbt een product maar betreffen randvoorwaarden voor de ondernemingen om handel te kunnen drijven.

C. Geen notificatie nodig op basis van het stelsel van het EG-verdrag:

C1. voor de staatsveiligheid c.g. militaire doeleinden bestemde goederen (wapens, munitie en oorlogsmateriaal)

Dit volgt uit de reikwijdte van art. 296 (ex art. 223) EG, waarin nationale veiligheid en materiaal voor specifiek militaire doeleinden buiten de werkingssfeer van het EG-Verdrag worden geplaatst.

D. Geen notificatie nodig op basis van richtlijn 98/48/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en van regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij
(de richtlijn is opgenomen in [bijlage IV](#) van deze handleiding)

D1. diensten die niet op afstand, langs elektronische weg of op individueel verzoek worden geleverd, zoals offline diensten (d.w.z. via cd rom's of diskettes), reservering bij een reisbureau via de computer in de aanwezigheid van een klant, raadpleging van een advocaat via de telefoon of fax, televisie- en radio-omroepdiensten en teletekst. Een indicatieve lijst van niet-notificabele diensten is opgenomen in [bijlage V](#) bij de richtlijn.

D2. activiteiten die de staat zonder economische tegenprestatie verricht in het kader van zijn publieke taak op sociaal (bijv. ziekenhuiszorg), cultureel, administratief (bijv. paspoortverstrekking), justitie en onderwijsgebied. Het feit dat hiervoor eventueel een individuele bijdrage vereist is, doet hieraan niet af.

Deze uitzondering wordt door de Commissie *restrictief* uitgelegd. Zo zijn diensten die ter uitoefening van een publieke taak worden verricht niet per definitie van de notificatieplicht uitgesloten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het online raadplegen van een publiek bestand of register; de Commissie achtte daarbij notificatie aangewezen.

D3. regels die slechts indirect, impliciet of incidenteel zien op elektronische diensten, hier zijdelings betrekking op hebben of hiervoor niet specifiek zijn bedoeld, zoals algemene (straf)bepalingen inzake de vrijheid van meningsuiting of de bescherming van minderjarigen. Ook hiervoor geldt dat de Commissie niet snel aanneemt dat van deze uitzondering sprake is.

D4. regels betreffende zaken die vallen onder een EG-regeling inzake telecommunicatiediensten, zoals omschreven in richtlijn 90/387/EEG; het gaat hierbij niet alleen om zuivere omzettingsmaatregelen maar ook om aanvullende of daarop volgende voorschriften.

D5. regels betreffende zaken die vallen onder een EG-regeling inzake financiële diensten, als genoemd in de indicatieve lijst van [bijlage VI](#) bij de richtlijn (de richtlijn is opgenomen in [bijlage IV](#) van deze handleiding). Het gaat hierbij niet alleen om zuivere omzettingsmaatregelen maar ook om aanvullende of daarop volgende voorschriften.

D6. regels m.b.t. gereguleerde markten (beurzen) of andere markten of instellingen die compensatie- of verrekeningsverrichtingen voor die markten doen, zoals regels inzake beurshandel via de computer.

Let op: Bij dergelijke financiële regels is echter melding *achteraf* d.w.z. ná vaststelling van het voorschrift, vereist!

Volgend uit [art. 1](#) van de richtlijn

D7. een individueel besluit van een overheidsorgaan
[Art. 1](#) lid 11 van de richtlijn geeft aan dat de werkingssfeer van de richtlijn is beperkt tot het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat. Een beschikking in de zin van de Awb betreft een individueel geval en is niet notificabel.⁶

⁶ Dit sluit overigens niet uit dat een beschikking wél notificabel is onder de zgh. EU Informatiebeschikking nr 3052/95. Zie de desbetreffende Handleiding, verkrijgbaar bij de departementale notificatiecoördinator.

D8. regelgeving van provincies en gemeenten

[Art. 1](#) lid 11 van de richtlijn geeft aan dat de werkingssfeer van de richtlijn is beperkt tot het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat. De regelgeving van afzonderlijke provincies en gemeenten is naar zijn aard territoriaal beperkt en behoeft dus geen notificatie.

Alleen als tevoren duidelijk is dat een (bijv. in IPO/VNG-verband opgestelde) modelverordening door alle gemeenten of provincies ongewijzigd zal worden overgenomen, dient deze modelverordening genotificeerd te worden. De maatregel geldt (*de facto*) in de praktijk dan voor het gehele grondgebied.

D9. regelgeving van de centrale overheid en van zbo's voorzover deze geldt voor slechts een deel van het nationale grondgebied.

[Art. 1](#) lid 11 van de richtlijn geeft aan dat de werkingssfeer van de richtlijn is beperkt tot het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat. Regelgeving van zbo's kan naar zijn aard territoriaal beperkt zijn waardoor er een uitzondering ontstaat op de notificatieplicht.

D10. convenanten waarbij de centrale overheid geen partij is.

Dit zijn geen door de lidstaat genomen maatregelen voor het gehele grondgebied.

D11. maatregelen ter bescherming van personen (m.n. van werknemers) bij het gebruik van producten, voorzover deze maatregelen geen gevolgen hebben voor die producten

Dit volgt uit de uitzonderingen die genoemd zijn in de definitie van "technisch voorschrift" zoals neergelegd in art. 1 onder 11 van de richtlijn.

Een voorbeeld is een regeling mbt het wel of niet aanwezig zijn van installaties voor de ontsmetting van schoeisel ivm het voorkomen van de ziekte van Aujeszky door varkenshouders, zoals in de [zaak Donkersteeg](#).

Vraag 3 - Op welk tijdstip moet notificatie plaatsvinden?

↑naar [vragenschema](#)

Het *ontwerp* van de regeling waarin bepalingen inzake producten of elektronische dienstverlening voorkomen, moet worden genotificeerd. Het ontwerp moet zich in een stadium van voorbereiding bevinden waarin het nog mogelijk is ingrijpende wijzigingen aan te brengen. In verband hiermee én om te zorgen dat de nationale besluitvorming toch zoveel mogelijk is afgerond, leent slechts een aantal momenten zich voor notificatie.

Notificatie geschiedt:

- voor *wetten en amvb's* na accordering door de Ministerraad. In beginsel moet gewacht worden tot na afloop van de standstilltermijn (zie [vraag 8](#)) alvorens het stuk naar de Raad van State kan worden gestuurd (zie ook Ar 261a en 263). Als tóch wordt besloten de notificatieprocedure parallel te laten lopen aan de advisering door de Raad van State, moet het stuk terug naar de Raad van State wanneer de notificatie tot essentiële wijzigingen leidt;
- voor *ministeriële regelingen* op het moment dat er een inter- en intradepartementaal afgestemd concept ligt, maar in elk geval vóór ondertekening door de minister;
- voor *convenanten* op het moment dat er een onderling afgestemd concept ligt, maar in elk geval vóór ondertekening door de partijen. Dus er dient eerst genotificeerd te worden en na afloop van de notificatieprocedure pas te worden ondertekend;
- *opnieuw* wanneer de ontwerp-maatregel in de loop van de notificatieprocedure significant wordt gewijzigd! Afhankelijk van de inhoud en strekking van de wijziging moet er rekening mee worden gehouden dat de Commissie de standstill-periode verlengt na notificatie van zo'n significante wijziging.

Voorbeelden van een significante wijziging zijn, volgens [art. 8](#) lid 1 van de richtlijn, een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen en het stringenter maken. In aansluiting hierop lijkt ook verlenging van een geplande tijdelijke regeling notificabel

Vraag 4 - Wat, hoe en aan wie moet genotificeerd worden?

↑naar [vragenschema](#)

Wat

Eén notificabel voorschrijf in een regeling noopt al tot notificatie van de gehele regeling. Genotificeerd moeten worden de *gehele* ontwerp-maatregel, de bijbehorende (memorie/nota van) *toelichting* (zie [vraag 5](#) voor de inhoud daarvan) en eventuele *andere relevante informatie*.

Of het laatste noodzakelijk is hangt af van het concrete geval. Als doel, strekking en reikwijdte ondubbelzinnig blijken uit de tekst van en/of de toelichting bij de regeling, kan worden volstaan met de regeling + toelichting. Als voor een goed begrip van de materie raadpleging van de juridische context onontbeerlijk is (bijv. wettelijke grondslag, samenhangende bepalingen in andere regelingen) moet deze informatie ook worden meegezonden. *In ieder geval* moeten, wanneer om redenen van volksgezondheid, consumenten- of milieubescherming de verhandeling of het gebruik van een stof, preparaat of chemisch product wordt beoogd, de gegevens over die stof, over verkrijgbare vervangende producten, de verwachte gevolgen van de maatregel en een risico-analyse meegezonden worden!

Indien een ontwerp-maatregel een andere regeling wijzigt, dient ofwel de te wijzigen regeling meegezonden te worden ofwel het notificatienummer te worden gemeld van eerdere notificatie van deze andere regeling. Bij normen voor stoffen moet ook het 'basisdocument'(als dat bestaat) meegestuurd te worden: het wetenschappelijk document over de stof, dat aanleiding geeft tot het voorschrijf.

Hoe

De wijze van notificatie is cruciaal: dit *moet* geschieden aan de hand van een vragenlijst, een zogeheten '[16-punten bericht](#)'. Een model hiervan is, met nadere toelichting, opgenomen in [bijlage I](#) van deze handleiding. De 16 punten moeten worden overgenomen en (voorzover van belang) worden ingevuld.

Het notificatiepakket wordt, vergezeld van een begeleidend briefje met het verzoek om doorgeleiding, bij voorkeur per e-mail aangeboden aan de Centrale Dienst In- en Uitvoer (CDIU). Het volledige pakket bestaat dus uit:

1. aanbiedingsbriefje aan de CDIU
2. het [16-punten bericht](#)
3. de ontwerp-maatregel
4. de ontwerp-(memorie/nota van) toelichting
5. eventueel referentiemateriaal

NB Wanneer het gaat om product-voorschriften die alléén aan de Commissie en niet aan de WTO worden genotificeerd (zie vraag 2), dan moet dit worden aangegeven op het 16-punten bericht onder punt 9. Gebeurt dit niet, dan wordt de maatregel ook aan de WTO genotificeerd.

Aan wie

Het notificatiepakket moet, bij voorkeur per e-mail en anders per post of fax, worden opgestuurd aan:

Centrale Dienst In - en Uitvoer (CDIU), Team bijzondere klantbehandeling
T.a.v. Mw H. Boekema (050- 523 21 35)/Mw. T. Elzer (050- 523 21 33)/Dhr. E. van
der Heide (050- 523 21 34)
Postbus 30003, 9700 RD Groningen
Faxnr.: 050- 523 21 59
E-mail: Enquiry.Point@tiscali-business.nl en Enquiry.Point2@tiscali-business.nl

De CDIU verstuurt de Nederlandse notificaties aan de Commissie en, indien nodig, aan het WTO-secretariaat.

Via de CDIU komen ook eventuele opmerkingen op de notificaties binnen (zie [vraag 7](#)).

Vraag 5 - Hoe moeten de ontwerp-maatregel en de toelichting er uit zien?

↑naar [vragenschema](#)

* Hoewel het ontwerp voor een te notificeren maatregel niet aan bepaalde eisen hoeft te voldoen, moet wel steeds worden bezien of een zgh. *clause van wederzijdse erkenning* moet worden opgenomen. In dat geval moet worden bepaald dat producten of diensten die voldoen aan buitenlandse eisen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden, op de Nederlandse markt worden toegelaten. Ook wanneer aan de toelating een keuring vooraf gaat, moet de maatregel vermelden dat keuringen, die zijn verricht op basis van buitenlandse onderzoeken die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden, worden erkend. Voorbeeldbepalingen inzake wederzijdse erkenning zijn opgenomen in [bijlage V](#) van deze handleiding.

NB: De Commissie let specifiek op de aanwezigheid van een clause van wederzijdse erkenning. Het ontbreken ervan leidt tot verlenging van de standstill termijn.

Uiteraard moet de inhoud van de maatregel verder ook inhoudelijk overeenstemmen met het EG-verdrag (m.n. het vrij verkeer van goederen (art. 28 EG e.v.) en diensten (art. 49 EG e.v.))

* In de (memorie/nota van) toelichting bij een te notificeren maatregel moet worden vermeld dat de maatregel is genotificeerd (artikel 12). Het volgende model geldt hiervoor als uitgangspunt:

“Het voorstel van wet/Het ontwerp-besluit/De ontwerp-regeling is op[datum notificatie] gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen [notificatienummer ... / .../NL] ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217).”

En indien van toepassing:

“Tevens heeft melding plaatsgevonden aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie, ter voldoening aan artikel 2, negende lid en/of⁷ artikel 5, zesde lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994/235).”

Notificatienummer en -datum kunnen nadien worden ingevuld. Bij *formele wetten* moet dit gebeuren vóórdat het voorstel naar de TK gaat. Met het aanhangig maken bij de TK moet dus gewacht worden totdat de ontvangstbevestiging van de Commissie is verkregen; hierin staan namelijk nummer en datum (zie [vraag 7](#)).

NB Wanneer een maatregel niet vergezeld gaat van een toelichting, moet bij de publicatie ervan naar de notificatie worden verwezen.

* Het is raadzaam in de toelichting aan te geven in hoeverre tegemoet is gekomen aan eventuele opmerkingen van andere landen en/of de Commissie. Bij formele wetgeving zullen

⁷ De keuze voor een van beide artikelen is afhankelijk van de vraag of in de regeling technische voorschriften (artikel 2, negende lid) of voorschriften omtrent keuringen (artikel 5, zesde lid) zijn opgenomen. Indien de regeling beide bevat, moeten beide artikelen worden genoemd.

de uitkomsten van de notificatieprocedure niet altijd meer in de memorie van toelichting kunnen worden gemeld, nl. wanneer het voorstel al in parlementaire behandeling is. Indien eventuele opmerkingen leiden tot aanpassing van het wetsontwerp moet de achtergrond hiervan worden belicht bij de nota van wijziging.

* Het is raadzaam in de toelichting bij een te notificeren maatregel in te gaan op de verenigbaarheid van de maatregel met het vrij verkeer van goederen (art. 28 e.v. EG-verdrag) of diensten (art. 49 e.v. EG-verdrag). Meer concreet moet worden aangegeven of de maatregel al dan niet onderscheid maakt tussen nationale en buitenlandse goederen of diensten, en uit hoofde van welk beschermwaardig belang de maatregel gerechtvaardigd is. Voor maatregelen *met* onderscheid kan slechts een beroep worden gedaan op de excepties in het EG-verdrag (o.m. openbare orde en openbare veiligheid; artt. 30 en 46 EG-verdrag). Maatregelen *zonder* onderscheid kunnen daarnaast worden gerechtvaardigd op grond van belangen die in de jurisprudentie van het EG-Hof zijn erkend (o.m. bescherming van milieu en consument) In alle gevallen moeten de maatregelen voldoen aan de noodzakelijkheids- en evenredigheidseis.

* Indien effectbeoordelingen (milieu-effecttoets, bedrijfseffecttoets, uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets etc.) zijn opgesteld, dient hier op te worden ingegaan in de toelichting. Tevens moet er melding van worden gemaakt op het 16-puntenbericht. De toets zelf hoeft niet te worden meegezonden, wel dienen de resultaten te worden weergegeven in de toelichting. Overigens dient de vermelding in de toelichting gewoonlijk ook al op basis van nationale verplichtingen te worden opgenomen (vgl. Aanwijzingen voor de regelgeving Ar 212 en 256).

Vraag 6 - Wie verzorgt de notificatie op uw ministerie? (interne procedure)

↑naar [vragenschema](#)

Voor de precieze binnen uw departement te volgen procedure zij verwezen naar de eigen departementale afspraken.

Over het algemeen geldt, dat degene die een maatregel met voorschriften inzake producten of elektronische diensten opstelt, verantwoordelijk is voor notificatie en derhalve moet zorgdragen voor tijdige en juiste notificatie, de EG-conforme inrichting van de ontwerpmaatregel en bijbehorende toelichting, eventuele publicatie van het voornemen, naleving van de standstillperiode enz.

Met andere woorden: degene die een notificabele maatregel opstelt, moet deze handleiding in acht nemen!

Bij vragen of problemen omtrent notificatie en de te volgen procedure kan te rade worden gegaan bij de hiervoor aangewezen departementale notificatiecoördinator (voor hun namen, telefoonnummers en e-mailadressen zie [bijlage III](#) van deze handleiding).

De interne procedures en de betrokkenheid van deze coördinatoren bij notificatie verschillen per departement. Soms hebben de notificatiecoördinatoren bij de melding van technische voorschriften een coördinerende rol en ontvangen zij *achteraf* van de dossierhouder afschriften van de relevante stukken; soms is betrokkenheid *vooraf* vereist en is de notificatiecoördinator degene die feitelijk de notificatie verzorgt.

Vraag 7 - Hoe verloopt de notificatieprocedure?

↑naar [vragenschema](#)

Wanneer het notificatiepakket is opgestuurd aan de CDIU verloopt de procedure volgens de volgende stappen:

1. Na ontvangst van het pakket stuurt de CDIU een afschrift van het 16-punten bericht aan de afdeling BEB/EIS van het Ministerie van EZ en in voorkomend geval ook aan andere betrokken departementen. Zij krijgen de gelegenheid om uiterlijk binnen 3 werkdagen bij de CDIU op het 16-puntenbericht te reageren. Het ministerie van EZ beziet het bericht uitsluitend op begrijpelijkheid en volledigheid. Bij het uitblijven van een reactie binnen deze termijn wordt er van uitgegaan dat betrokkenen akkoord gaan met doorgeleiding door de CDIU naar de Commissie. Reageert een betrokken departement wel binnen 3 werkdagen, dan zoekt het ministerie van EZ contact voor nadere afstemming.

2. De CDIU zendt het pakket aan de Commissie. De Commissie stuurt het notificerende departement, via de CDIU, een ontvangstbevestiging en het toegekende notificatienummer (bijv. 2002/0250/NL). De standstill termijn gaat lopen vanaf de datum van deze ontvangstbevestiging. De notificerende ambtenaar, de departementale notificatiecoördinator en de afdeling BEB/EIS van het Ministerie van EZ krijgen een afschrift. In correspondentie met de Commissie of andere landen moet dit nummer steeds worden vermeld.

3. Ingeval van een WTO-notificatie (dus: bij bindende productvoorschriften die significant handelsbelemmerend zijn):

- stuurt de CDIU een Engelse vertaling van het 16-punten bericht aan de notificerende ambtenaar. Deze moet de vertaling van de terzake doende delen op juistheid bezien en de ontbrekende elementen aanvullen, met name de voorgenomen datum van vaststelling en van inwerkingtreding;
- de notificerende ambtenaar moet in de Staatscourant het voornemen melden voor een regeling met één of meer technische voorschriften. Een model voor deze mededeling is opgenomen in [bijlage II](#) van deze handleiding (zie ook Ar 261b).

NB Er hoeft dus *géén integrale voorpublicatie* van de regeling plaats te vinden!

4. De Commissie en andere landen kunnen gedurende 3 maanden, de zgh. standstilltermijn (zie nader [vraag 8](#)), reacties (opmerkingen of UGM's) maken over het genotificeerde ontwerp. Eventuele reacties - die alleen betrekking kunnen hebben op interne markt-aspecten - komen via de CDIU binnen bij de notificatiecoördinator en de opsteller van de regeling.

Gevolg van opmerkingen:

- a. Er moet zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de gemaakte opmerkingen. Dit betekent eventueel aanpassing van de tekst van het ontwerp en/of het in de toelichting ingaan op de mate waarmee rekening is gehouden met de opmerkingen.
- b. Er moet een antwoord opgesteld worden. Beantwoording moet via de gebruikelijke weg (de CDIU) geschieden en moet refereren aan de gemaakte opmerkingen en het notificatienummer. Een redelijk geachte termijn voor het opstellen van een reactie is 1 maand na afloop van de (eerste) standstillperiode (zie nader [vraag 8](#)). Wanneer binnen deze termijn geen antwoord wordt opgesteld, rappelleert de CDIU. De CDIU legt het concept-antwoord voor aan BEB/EIS van het Ministerie van EZ en in voorkomend geval aan andere betrokken departementen. Zij krijgen de gelegenheid om binnen 3 werkdagen bij de CDIU te reageren. Bij het uitblijven van een reactie binnen deze termijn wordt er van uitgegaan dat

betrokkenen akkoord gaan met doorgeleiding door de CDIU naar de Commissie. Reageert een betrokken departement wel, dan zoekt het ministerie van EZ contact voor nadere afstemming.

c. De standstilltermijn wordt niet verlengd (zie nader [vraag 8](#)).

5 De Commissie en andere landen kunnen gedurende 3 maanden, de zgh. standstilltermijn (zie nader [vraag 8](#)), een uitvoerig gemotiveerde mening (UGM) indienen over het genotificeerde ontwerp. Een UGM - die alleen betrekking kan hebben op interne markt-aspecten - komt binnen via de CDIU en de notificatie-coördinator.

Gevolgen van UGM:

a. Er moet rekening worden gehouden met de UGM. Dit betekent eventueel aanpassing van de tekst van het ontwerp en/of de toelichting daarop.

b. Er moet een antwoord opgesteld worden. Beantwoording moet via de gebruikelijke weg (de CDIU) geschieden en moet refereren aan de gemaakte opmerkingen en het notificatienummer. Een redelijk geachte termijn voor het opstellen van een reactie is 1 maand na afloop van de (eerste) standstillperiode (zie nader [vraag 8](#)). Wanneer binnen deze termijn geen antwoord wordt opgesteld, rappelleert de CDIU. De CDIU legt het concept-antwoord voor aan de Directie Europese Integratie van het Ministerie van EZ en in voorkomend geval aan andere betrokken departementen. Zij krijgen de gelegenheid om binnen 3 werkdagen bij de CDIU te reageren. Bij het uitblijven van een reactie binnen deze termijn wordt er van uitgegaan dat betrokkenen akkoord gaan met doorgeleiding door de CDIU naar de Commissie. Reageert een betrokken departement wel, dan zoekt het ministerie van EZ contact voor nadere afstemming.

c. De standstilltermijn wordt verlengd (zie nader [vraag 8](#)).

6. De Commissie kan gedurende 3 maanden, de zgh. standstilltermijn (zie nader [vraag 8](#)), zelf een EU-richtlijn of -verordening terzake aankondigen of voorstellen danwel kan constateren dat een voorstel voor een richtlijn of verordening terzake bij de Raad is ingediend.

Gevolgen van voorstel:

De standstilltermijn wordt verlengd (zie nader [vraag 8](#))

Vraag 8 - Wanneer kan de genotificeerde maatregel worden vastgesteld? (standstilltermijn)

↑naar [vragenschema](#)

1. Omschrijving

Kenmerkend voor de notificatieprocedure bij voorschriften inzake producten en elektronische diensten is dat de ontwerp-maatregel *niet eerder* kan worden vastgesteld *dan nadat* de Commissie en de andere lidstaten de gelegenheid hebben gehad om opmerkingen over het ontwerp te maken ([artikel 9](#); zie ook [vraag 7](#)). Dit kan gedurende de zogeheten *standstilltermijn*, die ingaat na ontvangst van het notificatie-pakket door de Commissie. Ongeacht of er daadwerkelijk opmerkingen worden gemaakt, kan het ontwerp pas na afloop van de standstilltermijn vastgesteld worden.

Let op: het is niet voldoende om de inwerkingtreding of de publicatie van de maatregel uit te stellen! Ook is het niet toegestaan een formele wet pas te notificeren tussen de ondertekening door de Koningin en het contraseign van de eerstverantwoordelijke minister. Er moet genotificeerd worden in een zodanig vroeg stadium van vaststelling van de nationale regelgeving dat wijziging van het ontwerp nog mogelijk is.

NB 1: Als de inhoud van de ontwerp-regeling tijdens de vaststellingsprocedure ingrijpend wordt gewijzigd, dient de notificatieprocedure opnieuw doorlopen te worden. Zie ook [vraag 3](#).
NB 2: Het vaststellen van een ontwerp-regeling vóór het einde van de standstilltermijn leidt tot niet-toepasselijkheid van de regeling. Zie ook [vraag 11](#).

2. Duur

a. De standstilltermijn is in beginsel 3 maanden. Deze termijn gaat in op de dag van ontvangst door de Commissie van de notificatie. De Commissie noemt in haar ontvangstbevestiging de datum waarop de standstilltermijn afloopt.

b. De standstilltermijn in het kader van de WTO (zowel TBT als SPS) is twee maanden (zie Bijzondere aspecten [sub g](#)). Er is echter een verschil tussen TBT- en SPS-notificaties met betrekking tot de aanvang van de standstilltermijn. Bij TBT-notificaties vangt de standstilltermijn tegelijk aan met de standstilltermijn van de EU-notificatie. Hier treedt dus geen verdere vertraging op van het wetgevingsproces. Bij SPS-notificaties vangt de standstilltermijn pas aan nadat de standstilltermijn van de EU-notificatie is verlopen en dus pas ná drie maanden.

c. De standstilltermijn is bij convenanten alsmede bij regels inzake elektronische diensten 4 maanden en bij product-voorschriften 6 maanden *indien* een UGM wordt ingediend (wanneer slechts opmerkingen worden ingediend wordt de standstilltermijn dus niet verlengd!)

d. De standstilltermijn is 12 maanden *indien* de Commissie een voorstel terzake van de materie doet of het voornemen daartoe aankondigt en 18 maanden *indien* de Raad van Ministers een gemeenschappelijk standpunt aanneemt (n.v.t. bij convenanten).

NB Bij regels inzake elektronische diensten geldt de 12- respectievelijk 18-maandstermijn alleen bij:

- a) een officieel bij de Raad ingediend voorstel - en dus niet louter een voornemen -
en
- b) een nationaal ontwerp dat niet strookt met het Commissie-voorstel.

* Het is raadzaam om de genotificeerde maatregel niet meteen na ommekomst van de standstilltermijn vast te stellen, maar hiermee een paar extra dagen te wachten. Reacties komen nl. vaak nog enkele dagen na afloop van de standstilltermijn binnen.

3. Uitzonderingen op de standstilltermijn

De standstilltermijn is afwezig bij

(a) fiscale of financiële maatregelen. Deze mogen meteen na notificatie van het ontwerp worden vastgesteld ([artikel 10](#), lid 4). Het is raadzaam een dergelijke maatregel niet meteen na notificatie vast te stellen, maar nog even te wachten op de ontvangst-bevestiging van de Commissie. Dan is duidelijk of ook zij de maatregel als een fiscale of financiële maatregel beschouwt.

(b) wanneer een ontwerp is genotificeerd via de spoedprocedure ([artikel 9](#), lid 7). Zie [vraag 9](#) voor details over de spoedprocedure.

Vraag 9 - Wanneer kan gebruik worden gemaakt van de spoedprocedure en hoe verloopt deze procedure?

↑naar [vragenschema](#)

De spoedprocedure is mogelijk **wanneer** sprake is van:

- (bij voorschriften inzake producten of elektronische diensten:) dringende redenen vanwege een met de bescherming van de volksgezondheid of het milieu danwel met de veiligheid verband houdende *ernstige en onvoorziene situatie*;

Nederland heeft bijvoorbeeld regelgeving met betrekking tot vuurwerk en tot de MKZ-crisis met spoed genotificeerd. Hieruit blijkt dat nationale crises, incidenten of rampen er sprake kan zijn van ernstige en onvoorziene situaties. Ook een Britse spoednotificatie van nieuwe type-aanwijzingen alcoholcontrole-apparatuur in verband met de millenniumbug viel eronder. De Nederlandse regelgeving als gevolg van de Securitel-zaak is ook met spoed genotificeerd.

- (bij voorschriften inzake elektronische diensten:) om dringende redenen wegens een *ernstige en onvoorziene situatie* die verband houdt met de bescherming van de openbare orde (t.b.v. het algemeen belang), met name de bescherming van minderjarigen;
- (bij regels inzake financiële elektronische diensten:) om dringende redenen wegens een *ernstige situatie* die verband houdt met de bescherming van de veiligheid en de integriteit van het financiële systeem, m.n. de bescherming van depositanten, beleggers en verzekerden.

Hoe werkt de spoedprocedure:

- *Altijd* moet, op de gebruikelijke manier en via de CDIU, het *ontwerp* gemeld worden. Een reeds vastgestelde maatregel kan niet (achteraf) met spoed genotificeerd worden!
- Op het 16-puntenbericht dient bij de punten 11 en 12 (“beroep op en motivering van dringende redenen”) gemotiveerd te worden aangegeven dat een beroep op de spoedprocedure wordt gedaan.
- Met vaststelling van de maatregel moet gewacht worden op de bevestiging van de Commissie, aangezien toelating tot de spoedprocedure nodig is. M.a.w. *de Commissie* bepaalt of er sprake is van spoed of niet.
- Goede *motivering* van de spoedeisendheid is cruciaal. Als de Commissie niet van de spoedeisendheid overtuigd is, gaat de gebruikelijke 3-maandstermijn in.
- Wanneer wordt genotificeerd onder de spoedprocedure en de Commissie niet met het volgen daarvan instemt, wordt de notificatie *automatisch* als reguliere notificatie aangemerkt en wordt voor ingang van de standstilltermijn de datum van de spoednotificatie gehanteerd. Alsdan behoeft er dus niet opnieuw te worden genotificeerd.
- De praktijk leert dat de Commissie slechts in zeer uitzonderlijke gevallen aanneemt dat de spoedprocedure mag worden gevolgd.

NB Beoordeling van de *spoedeisendheid* door de Commissie staat los van haar beoordeling van de *inhoud van de maatregel* op verenigbaarheid met het vrij goederen- of dienstenverkeer. M.a.w. toelating tot de spoedprocedure betekent niet dat de Commissie het eens is met de maatregel. Echter: als de Commissie inhoudelijke bezwaren heeft, kan ze die slechts *achteraf* (dus: na vaststelling van de maatregel) naar voren brengen.

Vraag 10 - Hoe wordt een notificatieprocedure afgerond?

↑naar [vragenschema](#)

Verloop:

- *Vastgestelde* maatregelen moeten, via de CDIU, gemeld worden ([artikel 8](#), lid 3) door middel van een mededeling van de definitieve tekst van de nationale regelgeving. Hierdoor kunnen de Commissie en andere lidstaten zien hoe de uiteindelijke maatregel er uit ziet c.q. in hoeverre rekening is gehouden met termijnen, eventuele opmerkingen etc. Ook indien de nationale wetgevingsprocedure tussentijds is stopgezet of het ontwerp wordt ingetrokken, moet dit, via de CDIU, aan de Commissie worden meegedeeld

- De Commissie houdt bij van welke genotificeerde ontwerpen zij geen definitieve versie of bericht van stopzetting heeft gekregen, of waar niet op opmerkingen of een UGM is gereageerd.

- De Commissie stuurt terzake periodiek een rappel (zgn. liste d'attente). Deze lijst wordt via de CDIU en de ICER-N onder de departementen verspreid.

- 4 maanden na afloop van de standstilltermijn herinnert de CDIU bij het uitblijven van de definitieve tekst of een verzoek om stopzetting het betrokken departement aan zijn verplichting.

NB: De notificatieprocedure kan ALLEEN worden afgerond door middel van een mededeling van de definitieve tekst door de notificerende overheid. Zonder dat kan de Commissie de notificatieprocedure niet afsluiten. Dit heeft tot gevolg dat er steeds opnieuw een rappel van de Commissie komt. Uiteindelijk kan de Commissie beslissen een inbreukprocedure te starten wegens het niet-meedelen van de definitieve tekst. Het is tot op heden niet voorgekomen dat de Commissie uitsluitend om deze reden een inbreukprocedure start. Overigens dient ook aan de Commissie te worden meegedeeld dat een genotificeerd ontwerp is ingetrokken.

Vraag 11 - Welke rechtsgevolgen heeft niet-naleving van de verplichtingen uit de richtlijn?

↑naar [vragenschema](#)

De mogelijke rechtsgevolgen van niet-naleving van de verplichtingen uit de richtlijn verschillen per stap in het notificatieproces.

1. niet-toepasselijkheid

Uit de [Securitel-zaak](#) (C-194/94, 30 april 1996) en de [Lemmens-zaak](#) (C-226/97, 16 juni 1998, meermalen bevestigd) volgt dat notificatieverzuim weliswaar leidt tot niet-toepasselijkheid, maar dat het niet-nakomen van de notificatieplicht niet automatisch tot gevolg heeft dat bewijs verkregen dmv de betreffende apparatuur niet kan worden gebruikt tegen een particulier in een strafzaak. Notificatieverzuim betekent dus niet dat elk gebruik van een product dat aan die eisen voldoet, nietig wordt. Uit de zaak [Sapod Audic](#) blijkt dat de nationale rechter hierna de verdere juridische consequenties kan bepalen.

2. notificatieverzuim

Als wordt besloten om niet te notificeren kan de Commissie een verdragsinbreukprocedure starten bij het EG-Hof louter wegens het niet-naleven van de notificatieverplichting. Het EG-Hof kan in een rechtszaak of na een inbreukprocedure door de Commissie of door middel van prejudiciële vragen te oordelen dat de regeling ten onrechte niet genotificeerd is en derhalve de desbetreffende voorschriften niet toepasselijk zijn. Ook is het in het uiterste geval mogelijk dat wordt gevraagd de lidstaat een dwangsom op te leggen op basis van art. 228 van het EG-Verdrag nadat de uitspraak van het EG-Hof niet is nageleefd.

Dit betekent dat een beslissing tot niet-notificatie bewust genomen en intern goed gemotiveerd moet worden zodat de motivering kan worden ingebracht in een eventuele inbreukprocedure.

3. de aan de Commissie toe te sturen documenten

Uit de [zaak Commissie-België](#) (C-145/97, 7 mei 1998) blijkt dat bij mededeling van technische voorschriften, het niet-meesturen ter kennisgeving van de onder punt 10 van het 16-puntenbericht bedoelde basisbepalingen geen gevolgen heeft voor de toepasselijkheid van de technische voorschriften. Zie ook [vraag 4](#).

4. niet-naleving van de standstilltermijn

Uit de [Unilever-zaak](#) (C-443/98, 26 september 2000) blijkt dat niet-naleving van de standstilltermijn ook tot niet-toepasselijkheid van regelgeving kan leiden. De verplichtingen op grond van [art. 9](#) van de richtlijn (standstilltermijnen) moeten op dezelfde wijze moeten worden behandeld als die welke voortvloeien uit het niet-nakomen van de verplichtingen uit [art. 8](#) van de richtlijn (notificatieplicht). Beide kunnen leiden tot niet-toepasselijkheid van de nationale regelgeving.

5. te vroeg vaststellen van de regeling bij spoednotificatie

Zie ook [vraag 9](#).

Hoewel het Hof niet uitdrukkelijk heeft uitgemaakt wat het gevolg is van het te vroeg vaststellen van de regeling bij spoednotificatie, kan uit de jurisprudentie worden afgeleid dat dit leidt tot niet-toepasselijkheid. Ook staat vast dat, indien de toelating tot de spoedprocedure niet wordt afgewacht, de regeling in elk geval opnieuw (via de spoedprocedure) dient te worden genotificeerd.

DEEL II - Bijzondere aspecten van de notificatieprocedure

Hieronder volgen enkele bijzondere aspecten van notificatie die door de procedure heen een rol kunnen spelen.

A. Openbaarheid

↑naar [inhoudsopgave](#)

Openbaarheid kan op twee manieren spelen tijdens de notificatieprocedure, namelijk:

1. als notificatie en Raad van State-advisering samenvallen;
2. bij UGM's en opmerkingen van de Commissie of andere lidstaten.

Raad van State

ad 1. Hoewel het streven is om notificatie te laten plaatsvinden vóór het aanhangig maken van het ontwerp bij de Raad van State, kan notificatie en Raad van State-advisering in de tijd samenvallen.

Er kunnen dan problemen ontstaan m.b.t. het niet-openbare karakter van de stukken die bij de Raad van State liggen. Als stelregel geldt dat een verzoek tot openbaarmaking niet geweigerd mag worden, zolang bij de verstrekking in het midden wordt gelaten of het verstrekte ontwerp ook het ontwerp is dat aan de Raad van State is voorgelegd. Desgewenst kan bij verstrekking worden vermeld dat de overgelegde tekst is geaccordeerd door de Ministerraad. (IWB 99/6, 7 april 1999).

Openbaarheid van UGM's en opmerkingen

ad 2. In de zgn. Eurowob-verordening (Vo 1049/2001) zijn regels neergelegd mbt de openbaarheid van stukken van de Commissie, de Raad en het EP. Deze verordening dient te worden gezien in combinatie met de nationale Wet openbaarheid bestuur (Wob).

Als de documenten van met name de Commissie afkomstig zijn, geldt de volgende lijn bij de vraag om openbaarmaking.

a. Als het document reeds openbaar is gemaakt (bijvoorbeeld elektronisch via Internet) of eerder om openbaarmaking ervan verzocht is, dan kan bij aanvraag verwezen worden naar deze openbaarmaking. Zo niet, dan het volgende.

b. De door Nederland of andere landen opgestelde notificatiepakketten worden op verzoek openbaar gemaakt indien in het 16-punten-bericht niet is aangegeven dat de informatie vertrouwelijk dient te worden behandeld (punt 13 van het 16-punten-bericht).

c. Indien het een Nederlandse notificatie betreft en aangegeven is dat de informatie vertrouwelijk dient te worden behandeld, zal een verzoek tot openbaarmaking aan de Wob getoetst dienen te worden. Uitzonderingen dienen te vallen onder een van de gronden van art. 10 Wob.

d. Bij een notificatie afkomstig van een ander land, waarbij is aangegeven dat de informatie vertrouwelijk dient te worden behandeld, zal openbaarmaking geweigerd dienen te worden op grond van art. 10, tweede lid, onder a, Wob ("de verhoudingen met andere staten"). De motivering aangegeven in het 16-punten-bericht zal daarbij als motivering voor de weigering kunnen volstaan.

e. Door Nederland opgestelde opmerkingen of UGM's tav door andere lidstaten opgestelde

notificatiepakketten en door andere lidstaten opgestelde opmerkingen of UGM's worden op verzoek openbaar gemaakt voor zover op de informatie geen uitzonderingsgrond uit art. 10 Wob van toepassing is. Als door de openbaarmaking van het Nederlandse standpunt indirect informatie wordt verstrekt over de maatregelen die door de andere lidstaat zijn aangemeld voor notificatie, zal advies moeten worden gevraagd aan de andere lidstaat. Dit kan leiden tot een weigering op grond van art. 10, tweede lid, onder a, Wob. Overigens hebben het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Finland en Zweden aangegeven zonder meer akkoord te gaan met de openbaarmaking van door hen opgestelde UGM's.

f. Door de Commissie opgestelde opmerkingen en UGM's tav Nederlandse notificatiepakketten en die van andere lidstaten worden op verzoek openbaar gemaakt voor zover op de informatie geen uitzonderingsgrond uit art. 10 Wob van toepassing is. Bij de afweging dient rekening te worden gehouden met het bepaalde in art. 5 Eurowob.

B. Dubbelmelding bij samenloop met aanbesteding of steun?

↑naar [inhoudsopgave](#)

Regelmatig doet zich de vraag voor of, wanneer reeds een aanbestedingsprocedure is gevolgd, de maatregel terzake ook genotificeerd moet worden in het kader van de notificatierichtlijn. Ook doet zich de vraag voor naar samenloop met de notificatie van steunmaatregelen en naar samenloop met de notificatie van wijzigingen op implementatieregelgeving.

Op instigatie van de Commissie is in Nederland de volgende gedragslijn afgesproken:

Bij samenloop technische voorschriften – aanbestedingen, hetgeen bijvoorbeeld het geval is wanneer een regeling verwijst naar producten die geselecteerd zijn naar n.a.v. een aanbestedingsprocedure, worden *beide* procedures gevolgd.

Bij samenvallen van technische voorschriften en steunaspecten is *alleen steunmelding* van de regeling nodig. De steunbepalingen uit het EG-verdrag moeten worden beschouwd als *lex specialis* ten opzichte van de notificatierichtlijn.

Bij samenloop met notificatie van wijzigingen op implementatieregelgeving – niet te verwarren met de situatie van [art. 10](#), eerste lid, van de notificatierichtlijn! – ligt de zwaarste notificatieprocedure, te weten die van notificatierichtlijn 98/34/EG, in de rede.

C. Wat te doen ingeval een buitenlandse notificatie wordt ontvangen

↑naar [inhoudsopgave](#)

Doel van de notificatieprocedure is het in een zo vroeg mogelijk stadium voorkomen van ongerechtvaardigde handelsbelemmeringen in ontwerp-regelgeving van de lidstaten. Door Nederlandse reacties op buitenlandse notificaties worden de belangen van de interne markt gediend. Dat brengt echter niet met zich dat per definitie moet worden gereageerd. Het kan immers voorkomen dat Nederland een (met de buitenlandse maatregel) vergelijkbare nationale maatregel gerechtvaardigd (heeft ge)acht. Een reactie op een buitenlandse notificatie kan in zo'n geval niet opportuun zijn. Of een Nederlandse reactie nodig of wenselijk is, moet dus per geval worden beoordeeld conform de procedure zoals hieronder beschreven.

Procedure voor de verspreiding van buitenlandse notificaties

1. De CDIU ontvangt de door andere lidstaten genotificeerde wetsvoorstellen.
2. De CDIU zet de buitenlandse notificatie uit bij de notificatiecoördinator(en), de beleidsverantwoordelijke ambtenaren en de betrokken branches.
3. Op sommige departementen zet ook de notificatiecoördinator(en) de buitenlandse notificatie uit bij de (beleids)verantwoordelijke ambtenaar.
4. Alvorens een beslissing wordt genomen over het al dan niet reageren op een buitenlandse notificatie en hoe daarop vervolgens te reageren, neemt het departement op ambtelijk niveau contact op met, ingeval daarvan sprake is, het andere betrokken departement(en) om te bezien *hoe* de reactie moet luiden en in *welke vorm* deze zal worden gegoten (UGM of volstaan met opmerking). Wordt met het andere betrokken departement(en) overeenstemming bereikt, dan draagt EZ zorg voor een reactie. Indien op ambtelijk niveau geen overeenstemming wordt bereikt, besluiten de verantwoordelijke bewindspersoon van EZ en die van het andere betrokken departement of een UGM of opmerking al dan niet wordt verzonden. Achterliggende stukken (wetgeving en referentiemateriaal) kunnen altijd via de CDIU worden opgevraagd. Bij voorkeur wordt binnen één maand vóór het verstrijken van de standstill-termijn besloten of er aanleiding is op een notificatie te reageren.
5. De eventuele reactie wordt na interdepartementale overeenstemming via de CDIU en EZ naar de Commissie gezonden.

Beoordeling van de opportuniteit van een reactie

Ten aanzien van buitenlandse notificaties moeten altijd twee vragen worden gesteld:

- 1) werpt dit wetsvoorstel een handelsbelemmering op?
- 2) zo ja, is deze handelsbelemmering te rechtvaardigen?

ad 1. Wanneer het in de verwachting ligt dat een buitenlandse notificatie zal leiden tot een beperking van de handel tussen Nederland en het notificerende land, kan het nodig zijn een Nederlandse reactie te doen uitgaan. Indien de buitenlandse ontwerpregelgeving geen of een zeer onbeduidende handelsbelemmering opwerpt, ligt een reactie niet in de rede.

ad 2. Als naar de mening van Nederland de ontwerpregelgeving kan leiden tot een belemmering van de handel tussen de EG-lidstaten, moet worden bezien of deze handelsbelemmering *gerechtvaardigd* kan worden. De belangrijkste rechtvaardigingsgronden voor handelsbelemmeringen zijn de bescherming van de openbare orde, van de openbare veiligheid, van de volksgezondheid of het milieu.⁸ In de praktijk wordt gewoonlijk een proportionaliteitstoets uitgevoerd: is de voorgestelde handelsbelemmering evenredig met het

⁸ Zie stap 4 van de EU-checklist goederen (onderdeel van het boekje 101-Praktijkvragen over de implementatie van EG-besluiten) om meer in detail te bepalen of een regeling handelsbelemmerend is.

daardoor gediende belang? Is er een andere, minder vergaande manier mogelijk om de doelstelling van het wetsontwerp te bereiken?

Het oordeel of een buitenlandse ontwerp-regeling al dan niet kan worden gerechtvaardigd hoeft overigens niet doorslaggevend te zijn voor het besluit om wel of niet te reageren. Wel is dit bepalend voor de aard van de reactie (opmerkingen of UGM). Een opmerking wordt verzonden indien het wenselijk is nadere informatie te verkrijgen om vast te kunnen stellen of de betrokken maatregel inderdaad gerechtvaardigd is of om de verenigbaarheid van eigen voorgenomen regelgeving te kunnen beoordelen. Een UGM wordt verzonden als het waarschijnlijk is dat de handelsbelemmering ongerechtvaardigd is.

D. Taak en vertegenwoordiging in Comité 98/34/EG

↑naar [inhoudsopgave](#)

Het Comité Nationale Normen en Technische Voorschriften of 'Comité 98/34' (naar het nummer van de richtlijn) houdt zich bij de Commissie bezig met de uitvoering van de notificatierichtlijn. Het Comité staat hierin DG Enterprise bij. Alle lidstaten zijn in het Comité vertegenwoordigd.

EZ (BEB/EIS) vertegenwoordigt Nederland in dit Comité, dat een aantal malen per jaar bijeenkomt. Op deze vergaderingen wordt het functioneren van de notificatieprocedure besproken. Ook komen er notificatiezaken aan bod die problemen op (kunnen) leveren, bijvoorbeeld als een lidstaat en de Commissie het over een dossier niet eens zijn.

De rol van de ICER-N is hierbij van belang:

- Het Nederlandse standpunt dat EZ in Comité 98/34 inbrengt wordt in de ICER-N voorbereid;
- De verslagen van de vergaderingen van het Comité worden in de ICER-N besproken;
- Via de ICER-N kunnen departementale vragen, problemen en ervaringen in het Comité worden ingebracht.

E. Vertrouwelijke procedure

↑naar [inhoudsopgave](#)

In het kader van landsbelang of staatsveiligheid kan de Commissie gevraagd worden om een vertrouwelijke procedure. Noch (het onderwerp van) de notificatie zelf noch de regeling mogen dan openbaar worden gemaakt.

Een verzoek om vertrouwelijke behandeling dient op het 16-puntenbericht gemotiveerd te worden aangegeven onder punt 13 ("vertrouwelijkheid").

Op het gebied van bijvoorbeeld politieregelgeving kan er in het landsbelang vertrouwelijk worden genotificeerd.

N.B.: Ook een door een ander land als vertrouwelijk genotificeerd stuk mag niet buiten de overheid worden verstrekt!

F. Prenotificatie

↑naar [inhoudsopgave](#)

Dit is een *informele* gedachtenwisseling met medewerkers van de Commissie over de notificabelheid van een nationale regeling met technische voorschriften. De Commissie stelt prijs op het gebruik van de mogelijkheid tot prenotificatie. Het is een korte procedure die snel inzicht geeft in notificabelheid.

Wanneer?

De prenotificatie-procedure wordt gebruikt om meer duidelijkheid te verkrijgen omtrent de werkingssfeer van de notificatieplicht: ligt notificatie wel of niet in de rede, kan gebruik worden gemaakt van een uitzonderingsbepaling enz.

Hoe?

Door een bericht (e-mail, fax, brief) te sturen aan de Commissie:

Mevr. Sabine Lecrenier

DG ENTERPRISE, UNIT F/1 - SC15 1/61

tel. 003222955738 - fax 60851 of 95725

e-mail : Sabine.Lecrenier@cec.eu.int

Tussenkost van de CDIU is daarbij niet noodzakelijk maar wel gewenst.

De departementale notificatiecoördinator dient wel betrokken te worden.

Het 16-puntenbericht hoeft (nog) niet ingevuld te worden.

In het bericht aan de Commissie moet worden aangegeven:

- dat het om prenotificatie gaat,
- de vraag of vragen die men aan de Commissie wil stellen, en
- de regeling (inclusief toelichting) waar het om gaat.

Gevolg?

Als de Commissie aangeeft dat ze de regeling *niet* notificabel acht, ligt notificatie niet in de rede. Let wel, uit de [zaak Colim Bigg's](#) volgt dat niet zonder meer op het oordeel van de Commissie kan worden afgegaan; het eigen departementale oordeel dient ook een rol te spelen. Als de Commissie aangeeft dat ze de regeling *wél* notificabel acht, dient alsnog de gewone notificatieprocedure te worden doorlopen (m.a.w. invullen van het 16-puntenbericht, doorzending via de CDIU enz.).

Let op: Als de Commissie de regeling notificabel acht en er wordt besloten toch niet te notificeren, is de Commissie wel op de hoogte van de regeling. Dit kan leiden tot het door de Commissie constateren van notificatieverzuim (zie [vraag 11](#)).

G. WTO-notificaties: SPS en TBT

↑naar [inhoudsopgave](#)

Wat?

Ontwerpen voor product-voorschriften moeten in bepaalde gevallen niet alleen onder de notificatierichtlijn, maar ook op grond van de WTO-overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen⁹ aangemeld worden, als het gaat om:

1. technische voorschriften
 - a. inhoudende de normen waaraan een product moet voldoen en
 - b. de eisen waaraan een keurings- of certificatieprocedure moet voldoen alvorens een product op de markt mag worden gebracht (= TBT-notificatie)
2. maatregelen die verzekeren dat landbouw- en voedselproducten veilig zijn voor mens, plant en dier, en die voorkomen dat besmettelijke ziekten zich verspreiden onder dieren en planten (= SPS-notificatie).

ad 1: TBT-notificatie

Het gaat hierbij om:

- technische voorschriften in de vorm van een document, vastgesteld door de Nederlandse Rijksoverheid of een productschap, en
- die, gezien de doelstelling of het effect van de maatregel, een *significante handelsbelemmering* opleveren, en
- die technische voorschriften of certificeringsprocedures bevatten die afwijken van internationale regelgeving of waarvoor internationale regelgeving afwezig is, en
- die in een algemeen verbindend voorschrift zijn opgenomen (*de facto* handelsbelemmeringen vallen hier dus niet onder).

NB) TBT-notificatie: nee, tenzij!

Bij TBT-notificatie is terughoudendheid geboden. Zowel de Commissie als het TBT-Comité zijn van mening, dat (lang) niet alle EU-notificaties automatisch ook aan de WTO gezonden moeten worden. Het notificerende departement moet in dit verband – aan de hand van beschikbaar cijfermateriaal – primair de import/exportwaarde in relatie tot de totale productie in ogenschouw nemen. Hierbij moet niet te snel worden aangenomen dat van een *significante handelsbelemmering* sprake is.

ad 2: SPS-notificatie

Het gaat hierbij om:

maatregelen die zijn bedoeld om te verzekeren dat landbouw- en voedselproducten veilig zijn voor mens, plant en dier en om te voorkomen dat besmettelijke ziekten zich verspreiden onder dieren en planten;

Criteria voor toetsing in het kader van SPS zijn:

- noodzakelijkheid;
- niet meer handelsbelemmerend in hun effect dan noodzakelijk, en
- basering op wetenschappelijk bewijs.

⁹ Trb. 1994/235. (Fyto)-sanitaire maatregelen die nodig zijn ter bescherming van het leven of de gezondheid van mens, dier of plant moeten worden aangemeld op grond van de WTO-overeenkomst inzake de toepassing van sanitaire en fytosanitaire maatregelen (Trb. 1994/235).

NB) Soms TBT én SPS procedure volgen!

Doorslaggevend bij de keuze voor TBT of SPS-notificatie zijn doel en werkingssfeer van de nationale maatregel. Soms echter dient een technisch voorschrift/producteis tevens een (fyto)sanitair doel (bijv. regelgeving rond gmo's). In dat geval moet de maatregel onder beide procedures worden genotificeerd.

Hoe?

Verwijzing naar WTO in de memorie of nota van toelichting:

Model:

Het voorstel van wet / ontwerp-besluit / ontwerp-regeling is op ../../.. (datum: dag/maand/jaar) gemeld aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie, ter voldoening aan - artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994/235) (notificatie nr.), dan wel - artikel 7 jo. Annex B van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen (Trb. 1994/235) (notificatie nr. ...).

Een aankondiging van de ontwerp-regeling is gepubliceerd in Stcrt.

Procedure

1. De beslissing om een regeling bij de WTO te notificeren dient door het beleidsverantwoordelijke departement – eventueel in overleg met de departementale notificatiecoördinator – gelijktijdig te worden genomen met de beslissing om onder de notificatierichtlijn te notificeren.

2. Na ontvangst van de notificatie door de Commissie laat de CDIU het formulier vertalen bij de Commissie. Deze Engelse vertaling gebruikt de CDIU als basis bij het invullen van het WTO-formulier. Zie [Bijlage VIII](#) voor de modellen van de verschillende WTO-formulieren. Het is dus de CDIU die het WTO-formulier invult.

Het verschil tussen de categorieën formulieren behelst punt 9 en punt 15:

punt 9: op het WTO-formulier moet worden aangegeven wat de verwachte datum van goedkeuring en inwerkingtreding van het technische voorschrift is.

punt 15: voor de WTO hoeft geen melding van effectrapportages te worden gedaan.

Dit WTO-formulier wordt de CDIU ter goedkeuring aan het notificerende departement voorgelegd.

3. EG-notificatie en WTO-notificatie vinden tegelijkertijd plaats. In eerste instantie hoeft daarom GEEN apart WTO-formulier te worden ingevuld. Alleen als men *géén* WTO-notificatie wenst, dient dit te worden aangegeven op het 16-puntenbericht voor de Commissie (bij punt 9). Zie [vraag 4](#) voor details.

4. Op grond van art. 2, lid 9, van de TBT-overeenkomst en art. 7 jo. Annex B van het SPS-akkoord dient voor ontwerpen van technische voorschriften zo ruim mogelijk vóór het aflopen van de commentaar-periode gepubliceerd te worden dat er voorgenomen is om een technisch voorschrift in te voeren, en wel in de Staatscourant. Dit moet gedaan worden door het notificerende departement. Het betreft publicatie van de mededeling van het voornemen, niet van de ontwerp-maatregel zelf.

Model:

Ter voldoening aan [artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994/235)] of [artikel 7 jo. Annex B van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen (Trb. 1994/235)] deelt de Minister / Staatssecretaris van ... mee dat een voorstel van wet / ontwerp-besluit / ontwerp-regeling tot / houdende ..., waarin technische voorschriften worden gesteld aan de volgende producten:, op .././.. (datum: dag/maand/jaar) gemeld aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie. Informatie over deze technische voorschriften kan worden ingewonnen bij

5. De TBT-notificatie wordt na goedkeuring door het notificerende departement en EZ verzonden naar het WTO-secretariaat.

De SPS-notificatie wordt pas na goedkeuring door het notificerende departement en EZ én na het sluiten van de standstillperiode van de EU-notificatie verzonden naar het SPS Enquiry Point in Brussel.

NB: de rechtsgevolgen van notificatieverzuim in WTO-verband zijn minder ingrijpend dan in EU-verband. Niet-toepasselijkheid is, bijvoorbeeld, geen gevolg.

Buitenlandse WTO-notificaties

Bij ontvangst van een WTO-notificatie van een andere staat geldt er een "redelijke termijn" (gewoonlijk 60 dagen) voor het leveren van commentaar. Dit commentaar betreft primair de significante handelsbelemmeringen.

Een WTO-lid dat commentaar van een ander WTO-lid heeft ontvangen, zal:

- de ontvangst daarvan moeten bevestigen;
- binnen een redelijke termijn aan moeten geven in hoeverre rekening zal worden gehouden met het commentaar;
- degene die commentaar heeft geleverd uiteindelijk moeten voorzien van een kopie van de vastgestelde wettelijke maatregel, of moeten aangeven dat voorlopig de desbetreffende maatregel niet in werking zal treden.

NB: Particulieren hebben geen toegang tot het WTO-geschillenbeslechtsmechanisme. Alleen een WTO-lid, vertegenwoordigd door zijn regering, kan namens een eigen benadeelde onderneming een WTO-geschillenbeslechtsprocedure voeren tegen een ander WTO-lid.

Bijlagen

Bijlage I: model van en toelichting op het '16-punten-bericht'
(ZIE [VRAAG 4](#)).

↑naar [inhoudsopgave](#)

1. Speciale code

Door de Commissie in te vullen.

2. Lidstaat

Hier invullen: Nederland.

3.A. Dienst die de kennisgeving verzendt

Hier invullen:

Ministerie van Financiën

Dienst Douane Noord/CDIU, Team bijzondere klantbehandeling

Postbus 30003, 9700 RD Groningen

Tel + 31 50 523 2134

Fax + 31 50 523 2159

3.B. Dienst die de kennisgeving doet

Hier invullen de afdeling en het ministerie dat de regeling heeft opgesteld.

4. Nummer van de kennisgeving

Door de Commissie in te vullen notificatienummer. Alle EU-lidstaten krijgen een bevestiging. Het nummer moet daarna worden gebruikt in alle briefwisselingen over de betreffende notificatie (zie [vraag 7](#)).

5. Titel

Hier invullen wat de formele titel van de ontwerp-maatregel is.

6. Beoogde producten of diensten

Hier invullen op welke producten of diensten de ontwerp-maatregel ziet.

7. Kennisgeving op grond van een ander communautair besluit

- a) Richtlijn 2000/13/EG inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame (PB L 33/79).
- b) Richtlijn 93/43/EEG inzake levensmiddelenhygiëne (PB L 175/93).
- c) Verordening 315/93 inzake verontreinigingen in levensmiddelen (PB L 37/93).
- d) Andere richtlijn of verordening:.....

Onder (d) kan elk ander EG-besluit ingevuld worden op grond waarvan ook kennisgeving van het ontwerp moet worden gedaan.

8. Korte inhoud

Hier een samenvatting van de ontwerp-maatregel geven. Ook voorschriften inzake producten of elektronische diensten specificeren. Het volgende model geldt hiervoor als uitgangspunt: “(de) artikel(en) ... bevat(ten) mogelijk(e) een technisch(e) voorschrift(en)”. Bij verband met een eerder genotificeerde maatregel hiernaar verwijzen.

9. Beknopte motivering

Hier een korte uiteenzetting geven over de redenen voor het ontwerp c.q. het te beschermen belang. Tevens aangeven of een bepaling inzake wederzijdse erkenning is opgenomen; zo nee, waarom niet en zo ja, in welke bepaling deze staat. Wanneer het product-voorschriften betreft die *niet* aan de WTO worden gemeld dit hier aangeven.

10. Referentiedocumenten - basisteksten

Hier refereren aan de basisteksten die noodzakelijk zijn om het ontwerp te kunnen beoordelen. Vermelding van deze referentie betekent dat e.e.a. moet worden meegestuurd.

11. Beroep op dringende redenen

Hier vermelden of genotificeerd wordt via de spoedprocedure (zie [vraag 8](#)).

12. Motivering van het beroep op dringende redenen

Indien onder punt 11 "Ja" is geantwoord, moet hier een nauwkeurige en uitvoerige motivering van het beroep op dringende redenen gegeven worden.

13. Vertrouwelijkheid

Hier aangeven of wordt verzocht om vertrouwelijke behandeling van de verstrekte inlichtingen. Indien “Ja” wordt geantwoord moet dit met redenen omkleed worden.

14. Fiscale of financiële maatregel

Aangeven of sprake is van fiscale of financiële maatregel.

15. Effectbeoordeling

a) Informatie over de effectbeoordeling is te vinden op bladzijde ...

b) De effectbeoordeling is bijgevoegd

Aangeven of een effectbeoordeling (bedrijfseffecttoets of milieueffecttoets) heeft plaatsgevonden. Zo ja, dan aangeven waar de resultaten zijn vermeld of de effectbeoordeling bijvoegen.

16. TBT en SPS

Gescheiden dient aangeven te worden of er tevens genotificeerd wordt in het kader van TBT (Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen, ook bekend onder de Nederlandstalige afkorting OTH) en SPS (Overeenkomst inzake sanitaire of fytosanitaire maatregelen).

Een negatief antwoord bij de TBT-overeenkomst moet met redenen omkleed worden volgens het volgende model:

i) **Het ontwerp is geen technisch voorschrift, noch een procedure voor de beoordeling van de conformiteit in de zin van bijlage 1 bij de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen.**

ii) **Het ontwerp is in overeenstemming met een internationale norm.**

iii) **Het ontwerp heeft geen grote invloed op de internationale handel.**

Een negatief antwoord bij de SPS-overeenkomst moet met redenen omkleed worden volgens het volgende model:

- i) Het ontwerp is geen sanitaire of fytosanitaire maatregel in de zin van bijlage A bij de SPS-Overeenkomst.
- ii) De inhoud van het ontwerp is in wezen gelijk aan die van een internationale norm, richtlijn of aanbeveling.
 - iii) Het ontwerp heeft geen grote invloed op de internationale handel.

Bijlage II: model voor publicatie in Staatscourant (ZIE [VRAAG 7](#))

↑naar [inhoudsopgave](#)

Mededeling

Ter voldoening aan artikel 2, negende lid, en/of¹⁰ artikel 5, zesde lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994/235) deelt de Minister van ... mee dat een voorstel van wet/ontwerp-besluit/ontwerp-regeling tot/houdende ... waarin technische voorschriften worden gesteld aan ... zijn gemeld aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie. Deze voorschriften strekken ertoe ... Nadere informatie kan worden ingewonnen bij het Ministerie van ...

De mededeling kan worden gestuurd aan:

Redactie Staatscourant
t.a.v. Dhr. F. de Kroon/Dhr. C.B.D. van Kooij
Postbus 20020, 2500 EA Den Haag
fax 070- 385 55 05
tel. 070- 378 94 17/378 94 06
E-mail: staatscourant@sdu.nl

¹⁰ De keuze voor een van beide artikelen is afhankelijk van de vraag of in de regeling technische voorschriften (artikel 2, negende lid) of voorschriften omtrent keuringen (artikel 5, zesde lid) zijn opgenomen. Indien de regeling beide bevat, moeten beide artikelen worden genoemd.

Bijlage III: relevante adressen

↑naar [inhoudsopgave](#)

Voor nadere informatie omtrent het verloop van de notificatieprocedure alsmede inhoudelijk-juridische aspecten van notificatie kunt u contact opnemen met een van de departementale notificatie-coördinatoren:

Departementale notificatiecoördinatoren:

Ministerie van Binnenlandse Zaken

J.W. Severijnen
E-mail: JanWillem.Severijnen@minbzk.nl tel: 070- 426 6792
Directie CZW fax: 070- 426 7634
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

P.P. Reimer
E-mail: peter.reimer@minbzk.nl tel: 070- 426 6791
fax: 070- 426 7634

Ministerie van Buitenlandse Zaken

M.C. Thewessen tel: 070- 348 6112
E-mail: mc.thewessen-eeltink@minbuza.nl
DJZ/BR, kamer 4B44 fax: 070- 348 4398
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Ministerie van Defensie

J.L. Ansems
Directie Juridische Zaken
E-mail: JL.Ansems@mindef.nl tel: 070 – 318 7134
Postbus 20701 fax: 070 – 318 6575
2500 ES Den Haag

Ministerie van Economische Zaken

E. Simon tel: 070 – 379 6135
E-mail: e.simon@minez.nl fax: 070 – 379 6002
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Ministerie van Financiën

R.A. de Boer

E-mail: r.a.boer@minfin.nl
AFP/Fisc. Harmonisatie/kamer 218
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

tel: 070- 342 7756
fax: 070- 342 7947

Ministerie van Justitie

B.M. Veltkamp
E-mail: b.m.veltkamp@minius.nl
Directie Wetgeving
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
(tevens voorzitter ICER-N)

tel: 070- 370 6703
fax: 070- 370 7529

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

S.M. Van der Vorm - Raas
E-mail: S.M.van.der.Vorm-Raas@jz.agro.nl
Directie Juridische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

tel: 070-378 4410
fax: 070-378 6127

P.H.M. van Beukering
P.H.M.van.Beukering@jz.agro.nl
Directie Juridische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

tel 070-378 4634

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

mw. N. Oordt
E-mail: N.Oordt@minocw.nl
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 25000
2700 LZ Zoetermeer

tel: 079- 323 4883
fax: 079- 323 2393

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

J.J. Veld
E-mail: jveld@minszw.nl
Directie Wetgeving
Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

tel: 070-333 4136
fax: 070- 333 4008

J.A. Hofsteenge
E-mail: jhofsteenge@minszw.nl
Directie Wetgeving
Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

tel: 070- 333 4811
fax: 070- 333 4008

Ministerie van Verkeer & Waterstaat

M. Klein

e-mail: marieke.klein@cend.minvenw.nl

Hoofddirectie Juridische Zaken

Postbus 20906

2500 EX Den Haag

tel: 070 - 351 8944

fax: 070 - 351 8550

D. Bergh

E-mail: diny.bergh@cend.minvenw.nl

Centrale Directie Juridische Zaken

Postbus 20906

2500 EX Den Haag

tel: 070 - 351 9019

fax 070 - 351 8550

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

L.Wöltgens

E-mail: liedeke.woltgens@minvrom.nl

DJZ.Internationaal@minvrom.nl

Centrale Directie Juridische Zaken

Postbus 20951

2500 EZ Den Haag

tel: 070 – 339 1494

fax: 070- 339 1592

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

D.J.W. Teding van Berkhout

E-mail: dj.tedingvanberkhout@minvws.nl

Centrale Directie Wetgeving

en Juridische Zaken

Postbus 20350

2500 EJ Den Haag

tel: 070- 340 6045

fax: 070- 340 5984

Algemene inlichtingen over de notificatierichtlijn:

J. Goossen

E-mail: A.J.Goossen@minez.nl

Directie EIS

Postbus 20101

2500 EC Den Haag

tel: 070 – 379 6217

fax: 070 – 379 7014

Centrale verzending notificaties (CDIU):

H. Boekema

E. van der Heide

T. Elzer

Postbus 30003

9700 RD Groningen

e-mail: Enquiry.Point@tiscali-business.nl

Enquiry.Point2@tiscali-business.nl

tel: 050-523 21 35

tel: 050-523 21 34

tel: 050-523 21 33

fax: 050-523 21 59

Bijlage IV: integrale tekst notificatierichtlijn

↑naar [inhoudsopgave](#)

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
BETREFFENDE EEN INFORMATIEPROCEDURE OP HET GEBIED VAN
NORMEN EN TECHNISCHE VOORSCHRIFTEN EN VAN REGELS
BETREFFENDE DIENSTEN VAN DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

(Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften

en

Richtlijn 98/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 1998 tot wijziging van Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften)

Niet-officiële geconsolideerde versie*

opgesteld door de diensten van de Commissie

* De artikelen en delen van de tekst die zijn gewijzigd bij richtlijn 98/48/EG betreffende de diensten van de informatiemaatschappij zijn vet gedrukt.

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 100 A, 213 en 43,

Gezien het voorstel van de Commissie¹¹,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité¹²,

Volgens de procedure van artikel 189 B van het Verdrag¹³,

(1) Overwegende dat Richtlijn 83/189/EEG van de Raad van 28 maart 1983 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften¹⁴ herhaaldelijk en ingrijpend is gewijzigd; dat zij derhalve zowel om redenen van rationele ordening van de tekst als om redenen van duidelijkheid dient te worden gecodificeerd; .

(2) Overwegende dat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd; dat derhalve het verbod van kwantitatieve beperkingen alsmede van maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve beperkingen van het goederenverkeer een van de hoekstenen van de Gemeenschap is;

(3) Overwegende dat met het oog op de goede werking van de interne markt dient te worden gezorgd voor een zo groot mogelijke doorzichtigheid van de nationale initiatieven tot vaststelling van normen of technische voorschriften;

(4) Overwegende dat handelsbelemmeringen die voortvloeien uit technische voorschriften met betrekking tot producten, slechts toegestaan zijn indien zij noodzakelijk zijn om aan dwingende eisen te voldoen en een doelstelling van algemeen belang beogen waarvoor zij de essentie waarborg vormen;

(5) Overwegende dat het voor de Commissie onontbeerlijk is voor de vaststelling van technische voorschriften over de noodzakelijke informatie te beschikken; dat de lidstaten, die krachtens artikel 5 van het Verdrag de vervulling van haar taak moeten vergemakkelijken, haar derhalve van hun ontwerpen op het gebied van technische voorschriften kennis moeten geven;

(6) Overwegende dat alle lidstaten eveneens in kennis moeten worden gesteld van de door een hunner beoogde technische regelgeving;

(7) Overwegende dat de interne markt ten doel heeft te zorgen voor een gunstig klimaat voor het concurrentievermogen van het bedrijfsleven; dat voor het beter benutten van de voordelen van deze markt door de bedrijven met name een ruime informatievoorziening nodig is; dat het daarom van belang is voor de marktdeelnemers de mogelijkheid te scheppen hun beoordeling kenbaar te maken van het effect van nationale technische regelgeving die andere lidstaten voornemens zijn in te voeren, door te voorzien in regelmatige publicatie van de titels van de medegedeelde ontwerpen alsmede door bepalingen inzake de vertrouwelijkheid van deze ontwerpen;

¹¹ PB C 78 van 12.3.1997, blz. 4.

¹² PB C 133 van 28.4.1997, blz. 5.

¹³ Advies van het Europees Parlement van 17 september 1997 (PB C 304 van 6.10.1997, blz. 79), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 23 februari 1998 (PB C 110 van 8.4.1998, blz. 1) en besluit van het Europees Parlement van 30 april 1998 (PB C 152 van 18.5.1998). Besluit van de Raad van 28 mei 1998.

¹⁴ PB L 109 van 26.4.1983, blz. 8. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Beschikking 96/139/EG van de Commissie (PB L 32 van 10.2.1996, blz. 31).

(8) Overwegende dat het met het oog op de rechtszekerheid passend is dat de lidstaten het feit dat een nationaal technisch voorschrift met inachtneming van de formaliteiten van de onderhavige richtlijn, is vastgesteld, openbaar maken;

(9) Overwegende dat voor wat betreft de technische regelgeving met betrekking tot producten, de maatregelen die voor de goede werking of de verdere verdieping van de markt moeten zorgen, met name een grotere doorzichtigheid impliceren van de nationale voornemens alsmede een uitbreiding van de gronden en voorwaarden voor de beoordeling van het mogelijke effect van de overwogen regelgeving op de markt;

(10) Overwegende dat het vanuit dit gezichtspunt van belang is de voor een product opgelegde voorschriften als een geheel te beoordelen en rekening te houden met de ontwikkelingen in de nationale praktijk terzake van de regelgeving voor producten;

(11) Overwegende dat de eisen die geen technische specificaties zijn ten aanzien van de levenscyclus van een product nadat dit in de handel is gebracht, van invloed kunnen zijn op het vrije verkeer van dit product of belemmeringen kunnen doen ontstaan voor de goede werking van de interne markt;

(12) Overwegende dat het noodzakelijk is om het begrip "de facto technisch voorschrift" te verduidelijken; dat met name de bepalingen waarmee de overheid naar technische specificaties of naar andere eisen verwijst of tot naleving daarvan aanspoort alsmede de bepalingen ten aanzien van producten waarbij de overheid in het algemeen belang betrokken is, tot gevolg hebben dat de naleving van genoemde specificaties of eisen een dwingender karakter krijgen dan dat wat deze wegens de in de particuliere sfeer gelegen oorsprong ervan normaal zouden hebben;

(13) Overwegende dat de Commissie en de lidstaten bovendien moeten kunnen beschikken over de nodige tijd om een wijziging van de beoogde maatregel voor te stellen, met het doel de belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen die hieruit kunnen voortvloeien, op te heffen of te beperken;

(14) Overwegende dat de betreffende lidstaat bij de definitieve vaststelling van de geplande maatregel met deze wijzigingsvoorstellen rekening dient te houden;

(15) Overwegende dat de interne markt, met name wanneer toepassing van het beginsel van onderlinge erkenning door de lidstaten onmogelijk is, impliceert dat de Commissie dwingende communautaire besluiten vaststelt of een voorstel tot goedkeuring van die besluiten indient; dat een specifieke tijdelijke status-quo is ingesteld om te voorkomen dat de goedkeuring van nationale maatregelen de vaststelling, door de Raad of door de Commissie, van hetzelfde gebied bestrijkende dwingende communautaire besluiten bemoeilijkt;

(16) Overwegende dat de betrokken lidstaat, krachtens de algemene verplichtingen van artikel 5 van het Verdrag, de inwerkingtreding van de beoogde maatregel gedurende voldoende tijd moet opschorten om hetzij een gemeenschappelijk onderzoek van de voorgestelde wijziging hetzij de uitwerking van een voorstel voor een dwingend besluit van de Raad of de vaststelling van een dwingend besluit van de Commissie mogelijk te maken; dat de termijnen die in het akkoord van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 28 mei 1969 betreffende de status-quo en de kennisgeving aan de Commissie¹⁵, gewijzigd bij het akkoord van 5 maart 1973¹⁶, zijn vastgesteld in de bedoelde gevallen ontoereikend zijn gebleken; dat derhalve in langere termijnen moet worden voorzien;

¹⁵ PB C 76 van 17.6.1969, blz. 9.

¹⁶ PB C 9 van 15.3.1973, blz. 3.

(17) Overwegende dat de in genoemd akkoord van 28 mei 1969 vervatte procedure inzake status-quo en kennisgeving aan de Commissie van toepassing blijft op de daaraan onderworpen producten die niet onder de werkingssfeer van deze richtlijn vallen;

(18) Overwegende dat het met het doel de goedkeuring van communautaire maatregelen door de Raad te vergemakkelijken, wenselijk is dat de lidstaten zich onthouden van het goedkeuren van een technisch voorstel wanneer de Raad een gemeenschappelijk standpunt over een voorstel van de Commissie heeft vastgesteld;

(19) Overwegende dat de nationale technische normen de facto dezelfde effecten kunnen hebben voor het vrije verkeer van goederen als de technische regelgeving;

(20) Overwegende dat er derhalve zorg voor moet worden gedragen dat de Commissie over de ontwerpnormen op dezelfde wijze wordt geïnformeerd als over de technische regelgeving; dat krachtens artikel 213 van het Verdrag, de 'Commissie voor de vervulling van de haar opgedragen taken, binnen de grenzen en onder de voorwaarden door de Raad overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag vastgesteld, alle gegevens kan verzamelen en alle noodzakelijke verificaties kan verrichten;

(21) Overwegende dat het tevens noodzakelijk is dat de lidstaten en de normalisatie-instellingen in kennis worden gesteld van de door de normalisatie-instellingen van andere lidstaten overwogen normen;

(22) Overwegende dat de noodzaak van systematische kennisgeving namelijk alleen voor nieuwe normalisatieonderwerpen bestaat en voorzover deze op nationaal niveau aangevatte onderwerpen aanleiding kunnen geven tot verschillen tussen de nationale normen, die vervolgens de werking van de markt kunnen verstoren; dat iedere latere kennisgeving of mededeling betreffende het verloop van de nationale werkzaamheden afhankelijk moet zijn van de belangstelling die voor deze werkzaamheden is getoond door degenen aan wie dit nieuwe onderwerp vooraf is medegedeeld;

(23) Overwegende dat de Commissie niettemin de mogelijkheid moet hebben om voorlegging van de nationale normalisatieprogramma's, in hun geheel of een deel ervan te verzoeken, teneinde onderzoek te kunnen instellen naar de ontwikkelingen op het gebied van normalisatie in bepaalde economische sectoren;

(24) Overwegende dat het Europees normalisatiestelsel georganiseerd moet worden door en voor de belanghebbende partijen en gebaseerd moet zijn op samenhang, doorzichtigheid, openheid, overeenstemming, onafhankelijkheid ten opzichte van particuliere belangen, doelmatigheid en op besluitvorming op basis van nationale vertegenwoordiging;

(25) Overwegende dat de werking van de normalisatie in de Gemeenschap moet berusten op de basisrechten van de nationale normalisatie-instellingen, zoals de mogelijkheid ontwerpnormen te ontvangen, het gevolg te kennen dat gegeven is aan ingediende commentaren, betrokken te worden bij de nationale normalisatiewerkzaamheden, alsmede uitwerking te verzoeken van Europese in plaats van nationale normen; dat het aan de lidstaten staat de in hun macht liggende dienstige maatregelen te nemen, opdat hun normalisatie-instellingen deze rechten eerbiedigen;

(26) Overwegende dat de bepalingen inzake de status-quo voor de nationale normalisatie-instellingen bij de uitwerking van een Europese norm moeten worden aangepast aan de terzake door de normalisatie-instellingen goedgekeurde bepalingen in het kader van de Europese normalisatie-instellingen;

(27) Overwegende dat er een permanent comité dient te worden opgericht de leden worden aangewezen door de lidstaten en dat tot taak heeft de Commissie bij te staan bij het onderzoek van de nationale ontwerpnormen en medewerking te verlenen aan haar inspanningen om de eventuele hinder ervan voor het vrije verkeer van de goederen te verlichten;

(28) Overwegende dat het wenselijk is dat het permanent comité wordt geraadpleegd over ontwerp-opdrachten tot normalisatie bedoeld in deze richtlijn;

(29) Overwegende dat deze richtlijn de verplichtingen van de lidstaten wat betreft de in bijlage III, deel B, opgenomen tijdslimieten voor de omzetting van de richtlijnen in nationaal recht, onverlet laat,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 100 A en 213,

Gezien het voorstel van de Commissie¹⁷,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité¹⁸,

Volgens de procedure van artikel 189 B van het Verdrag¹⁹,

(1) Overwegende dat het voor de goede werking van de interne markt noodzakelijk is door een wijziging van Richtlijn 98/34/EG²⁰ te zorgen voor een zo groot mogelijke doorzichtigheid van toekomstige, op de diensten van de informatiemaatschappij toepasselijke nationale voorschriften;

(2) Overwegende dat een grote verscheidenheid aan diensten in de zin van de artikelen 59 en 60 van het Verdrag baat zal hebben bij de kansen die de informatiemaatschappij biedt voor het op afstand, langs elektronische weg en op individueel verzoek van een afnemer verlenen van diensten;

(3) Overwegende dat de ruimte zonder binnengrenzen die de interne markt is, de verleners van die diensten in staat stelt hun grensoverschrijdende activiteiten te ontplooiën om hun concurrentievermogen te vergroten, en aldus de burgers nieuwe mogelijkheden geeft om informatie door te geven en te ontvangen ongeacht het bestaan van grenzen, en de consumenten nieuwe vormen van toegang biedt tot goederen en diensten;

(4) Overwegende dat de uitbreiding van het toepassingsgebied van Richtlijn 98/34/EG de Lidstaten niet kan beletten rekening te houden met de uiteenlopende sociale, maatschappelijke en culturele implicaties van de opkomst van de informatiemaatschappij; dat in het bijzonder de toepassing van de bij deze richtlijn gestelde procedureregels aangaande diensten van de informatiemaatschappij geen afbreuk kan doen aan de maatregelen inzake het cultuurbeleid, met name op audiovisueel gebied, die de lidstaten overeenkomstig het Gemeenschapsrecht kunnen nemen, rekening houdend met hun taalkundige verscheidenheid, specifieke nationale en regionale kenmerken en hun cultuurbezit; dat de ontwikkeling van de informatiemaatschappij in elk geval moet zorgen voor een behoorlijke toegang van de Europese burgers tot het Europese cultuurbezit dat in een digitale omgeving wordt aangeboden;

¹⁷ PB C 307 van 16. 10. 1996, blz 11 en PB C 65 van 28. 2. 1998, blz. 12.

¹⁸ PB C 158 van 26. 5. 1997, blz.

¹⁹ Advies van het Europees Parlement van 16 mei 1997 (PB C 167 van 2. 6. 1997, blz 238), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 26 januari 1998 (PB C 62 van 26. 2. 1998, blz 48) en besluit van het Europees Parlement van 14 mei 1998 (PB L 167 van 1. 6. 1998). Besluit van de Raad van 29 juni 1998.

²⁰ PB L 204 van 21. 7. 1998. biz. 37.

(5) Overwegende dat het niet de bedoeling is dat Richtlijn 98/34/EG geldt voor nationale regels inzake de fundamentele rechten, zoals de grondwettelijke bepalingen inzake de vrijheid van meningsuiting en meer in het bijzonder de persvrijheid; dat het evenmin de bedoeling is dat deze richtlijn geldt voor het algemene strafrecht; dat zij voorts niet geldt voor de privaatrechtelijke overeenkomsten tussen kredietinstellingen en meer in het bijzonder overeenkomsten aangaande betalingsverrichtingen. tussen kredietinstellingen;

(6) Overwegende dat de Europese Raad heeft onderstreept dat een duidelijk en stabiel rechtskader op communautair niveau tot stand moet worden gebracht om de ontwikkeling van de informatiemaatschappij mogelijk te maken; dat het Gemeenschapsrecht en de regels van de interne markt in het bijzonder, zowel de beginselen van het Verdrag als het afgeleide recht, reeds een fundamenteel rechtskader vormen voor de ontwikkeling van deze diensten;

(7) Overwegende dat de huidige, op de bestaande diensten van toepassing zijnde nationale voorschriften aangepast moeten kunnen worden aan de nieuwe diensten van de informatiemaatschappij, hetzij om te zorgen voor een betere bescherming van het algemeen belang, hetzij om die voorschriften juist te versoepelen wanneer de toepassing ervan niet in verhouding staat tot de ermee nagestreefde doelstellingen;

(8) Overwegende dat deze op nationaal niveau te verwachten wetgevingsarbeid bij het ontbreken van een coördinatie op communautair niveau zou kunnen uitmonden in beperkingen op het vrije verkeer van diensten en de vrijheid van vestiging, hetgeen kan leiden tot verbrokkeling van de interne markt, een overmaat aan voorschriften en gebrek aan samenhang daartussen;

(9) Overwegende dat een op communautair niveau gecoördineerde aanpak noodzakelijk is bij de behandeling van vraagstukken betreffende activiteiten met een duidelijk internationale dimensie, zoals de nieuwe diensten, teneinde de doelstellingen van algemeen belang die bij de ontwikkeling van de informatiemaatschappij in het geding zijn daadwerkelijk en doeltreffend te beschermen;

(10) Overwegende dat er voor telecommunicatiediensten reeds communautaire harmonisatie of in bepaalde gevallen een stelsel van wederzijdse erkenning bestaat en dat de bestaande communautaire wetgeving voorziet in aanpassingen in verband met de technologische ontwikkeling en de nieuwe diensten die worden aangeboden; dat derhalve van het grootste deel van de nationale voorschriften inzake telecommunicatiediensten geen kennis hoeft te worden gegeven uit hoofde van deze richtlijn, omdat deze vallen onder de uitsluitingen van artikel 10, lid 1, of artikel 1, punt 5, van Richtlijn 98/34/EG; dat nationale bepalingen die specifiek betrekking hebben op zaken waarvoor geen communautaire voorschriften zijn vastgesteld, evenwel gevolgen kunnen hebben voor het vrije verkeer van diensten in de informatiemaatschappij en dat van die bepalingen dan ook kennis moet worden gegeven;

(11) Overwegende dat het met betrekking tot andere, nog minder bekende terreinen van de informatiemaatschappij evenwel voorbarig zou zijn de nationale voorschriften te coördineren door middel van een uitgebreide of uitputtende communautaire harmonisatie van het materiele recht, omdat vorm en aard van de nieuwe diensten nog onvoldoende bekend zijn, er in dit stadium op het betrokken gebied nationaal nog geen specifieke wetgevingsarbeid plaatsvindt en de noodzaak en inhoud van een dergelijke harmonisatie in het licht van de interne markt op dit moment nog niet vastgesteld kunnen worden;

(12) Overwegende dat het derhalve noodzakelijk is de goede werking van de interne markt te behouden en het risico van het weer uiteenvallen daarvan te voorkomen door het instellen van een procedure voor informatie, overleg en bestuurlijke samenwerking met betrekking tot nieuwe ontwerpen van voorschriften; dat een dergelijke procedure met name ertoe kan bijdragen dat het Verdrag, inzonderheid de artikelen 52 en 59, doelmatig wordt toegepast en in voorkomend geval de behoefte aan communautaire bescherming van een algemeen belang wordt vastgesteld; dat de betere toepassing van het Verdrag die door een dergelijke informatieprocedure mogelijk gemaakt wordt, er

bovendien toe leidt dat de behoefte aan communautaire voorschriften beperkt blijft tot het strikt noodzakelijke en niet verder gaat dan nodig is voor de interne markt en de bescherming van doelstellingen van algemeen belang; dat ondernemingen dankzij deze informatieprocedure meer profijt kunnen trekken van de voordelen die de interne markt biedt;

(13) Overwegende dat Richtlijn 98/34/EG dezelfde doelstellingen nastreeft en dat deze procedure doelmatig is en de meest complete voor het bereiken van deze doelstellingen; dat de ervaringen met de uitvoering van Richtlijn 98/34/EG en de daarin voorgeschreven procedures kunnen worden toegepast op ontwerpen van regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij; dat de daarin voorgeschreven procedure inmiddels goed bekend is bij de nationale overheden;

(14) Overwegende voorts dat in overeenstemming met artikel 7 A van het Verdrag de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal gewaarborgd is en dat Richtlijn 98/34/EG slechts voorziet in een procedure voor bestuurlijke samenwerking zonder harmonisatie van regels van materieel recht;

(15) Overwegende dat een wijziging van Richtlijn 98/34/EG, met het oog op de toepassing ervan op ontwerpen van voorschriften betreffende de diensten van de informatiemaatschappij, bijgevolg de meest geschikte aanpak is om wat betreft het rechtskader voor de diensten van de informatiemaatschappij op doelmatige wijze in de behoefte aan doorzichtigheid op de interne markt te voorzien;

(16) Overwegende dat met name voorzien moet worden in kennisgeving van regels die in de toekomst kunnen evolueren; dat juist diensten die op afstand, langs elektronische weg en op individueel verzoek van een afnemer worden verricht (diensten van de informatiemaatschappij), gezien hun verscheidenheid en hun toekomstige ontwikkeling, waarschijnlijk de meeste nieuwe regels en voorschriften zullen vergen en doen ontstaan; dat daarom bepaald moet worden dat van ontwerpen van regels en voorschriften die op deze diensten betrekking hebben, kennis moet worden gegeven;

(17) Overwegende dat derhalve kennis moet worden gegeven van specifieke regels betreffende de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten die wellicht verricht worden op de hierboven omschreven wijze, ook als die regels deel uitmaken van voorschriften van meer algemene aard; dat evenwel van algemene voorschriften die geen specifiek op die diensten betrekking hebbende bepalingen bevatten, geen kennis hoeft te worden gegeven;

(18) Overwegende dat onder regels betreffende de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten verstaan moet worden, regels waarin eisen worden gesteld aan de diensten van de informatiemaatschappij, zoals die betreffende dienstverleners, diensten en afnemers van diensten die betrekking hebben op een economische activiteit die langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van de afnemer van de dienst verricht kan worden; dat hieronder bijvoorbeeld regels vallen die betrekking hebben op de vestiging van dienstverleners en inzonderheid regels betreffende het verlenen van machtigingen of vergunningen; dat onder een regel die specifiek op de diensten van de informatiemaatschappij betrekking heeft, wordt verstaan een bepaling die op die diensten betrekking heeft, ook al is de betrokken bepaling onderdeel van een voorschrift met een algemene strekking; dat daarentegen geen maatregelen bedoeld worden die rechtstreeks en individueel betrekking hebben op bepaalde afnemers (zoals bijvoorbeeld telecommunicatie-vergunningen);

(19) Overwegende dat onder diensten, in de zin van artikel 60 van het Verdrag zoals geïnterpreteerd in de jurisprudentie van het Hof van Justitie, verstaan moet worden, dienst-verrichtingen welke gewoonlijk tegen vergoeding geschieden; dat hiervan geen sprake is bij activiteiten die de staat zonder economische tegenprestatie verricht in het kader van zijn taak op met name sociaal en cultureel gebied en de gebieden voorlichting en justitie; dat de nationale voorschriften inzake deze activiteiten derhalve niet onder de definitie van artikel 60 van het Verdrag en dus ook niet binnen de werkingssfeer van deze richtlijn vallen;

(20) Overwegende dat deze richtlijn geen afbreuk doet aan het toepassingsgebied van Richtlijn 89/552/EG van de Raad van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroep-activiteiten²¹, zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad²², of eventuele toekomstige wijzigingen daarvan;

(21) Overwegende dat deze richtlijn in geen geval betrekking heeft op de ontwerpen van nationale bepalingen tot omzetting van de inhoud van vigerende of toekomstige communautaire richtlijnen, aangezien die ontwerpen reeds apart behandeld worden; dat deze richtlijn daarom geen betrekking heeft op nationale voorschriften tot omzetting van Richtlijn 89/552/EEG zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG of bij eventuele toekomstige wijzigingen, noch op de nationale voorschriften tot omzetting van, of later vastgesteld in het kader van Richtlijn 97/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 10 april 1997 betreffende een gemeenschappelijk kader voor algemene machtigingen en individuele vergunningen op het gebied van telecommunicatiediensten²³

(22) Overwegende bovendien dat moet worden voorzien in uitzonderingsgevallen waarin de nationale voorschriften inzake de diensten van de informatiemaatschappij onverwijld kunnen worden aangenomen; dat die mogelijkheid alleen moet openstaan wanneer daar dringende redenen voor zijn wegens een ernstige en onvoorziene situatie, met name een situatie die vooraf niet bekend was en die niet het gevolg is van een optreden van de autoriteiten van de betrokken lidstaat, zulks om geen afbreuk te doen aan het voorafgaande overleg en de bestuurlijke samenwerking die met deze richtlijn worden beoogd;

(23) Overwegende dat uitstel door een lidstaat van aanneming van een ontwerpregel betreffende diensten met twaalf maanden - en eventueel met 18 maanden in geval van een gemeenschappelijk standpunt van de Raad - alleen dan dienstig is indien het ontwerp betrekking heeft op een materie die behandeld wordt in een voorstel voor een richtlijn, verordening of beschikking dat de Commissie reeds bij de Raad heeft ingediend; dat die uitstelverplichting door de Commissie slechts aan de betrokken lidstaat kan worden tegengeworpen indien het ontwerp van nationale regel bepalingen bevat die niet stroken met de inhoud van het Commissievoorstel;

(24) Overwegende dat het vaststellen van een kader voor informatie en overleg in communautair verband, zoals het kader dat door deze richtlijn tot stand gebracht wordt, een voorwaarde is voor een coherente en doeltreffende deelname van de Europese Gemeenschap aan de behandeling in internationaal verband van vraagstukken die betrekking hebben op aspecten van de regelgeving voor de diensten van de informatiemaatschappij;

(25) Overwegende dat het in het kader van de toepassing van Richtlijn 98/34/EG dienstig is dat het comité van artikel 5 speciaal bijeenkomt voor de bespreking van de vraagstukken in verband met de diensten van de informatiemaatschappij;

(26) Overwegende dat in dit verband dient te worden gememoreerd dat de betrokken lidstaat steeds, wanneer van een nationale maatregel in de ontwerpfase ook uit hoofde van een ander communautair rechtsinstrument kennis moet worden gegeven, uit hoofde van dat andere rechtsinstrument een eenmalige kennisgeving kan doen, met de vermelding dat die kennisgeving ook als kennisgeving in het kader van deze richtlijn dient;

²¹ PB L 298 van 17. 10. 1989, blz. 23.

²² PB L 202 van 30. 7. 1997, blz. 1.

²³ PB L 117 van 7. 5. 1997, blz 15.

(27) Overwegende dat de Commissie periodiek de ontwikkelingen op de markt voor nieuwe diensten op het gebied van de informatiemaatschappij onderzoekt, vooral met betrekking tot de convergentie tussen telecommunicatie, informatietechnologie en media en zo nodig initiatieven neemt met het oog op een tijdige aanpassing van de regelgeving, teneinde de ontwikkeling van nieuwe diensten in Europa te stimuleren,

HEBBERN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel I

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. “product”: alle producten die industrieel worden vervaardigd, en alle landbouwproducten, met inbegrip van visproducten;
2. “dienst”: elke dienst van de informatiemaatschappij, dat wil zeggen elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer van diensten verricht wordt.

In deze definitie wordt verstaan onder:

- “op afstand”: een dienst die geleverd wordt zonder dat de partijen gelijktijdig aanwezig zijn;
- “langs elektronische weg”: een dienst die verzonden en ontvangen wordt via elektronische apparatuur voor de verwerking (met inbegrip van digitale compressie) en de opslag van gegevens, en die geheel via draden, radio, optische middelen of andere elektromagnetische middelen wordt verzonden, doorgeleid en ontvangen;
- “op individueel verzoek van een afnemer van diensten”: een dienst die op individueel verzoek via de transmissie van gegevens wordt geleverd.

Een indicatieve lijst van niet onder deze definitie vallende diensten staat in bijlage V.

Deze richtlijn geldt niet voor:

- radio-omroepdiensten,
- televisieomroepdiensten bedoeld in artikel 1, onder a), van Richtlijn 89/552/EEG²⁴,

3. “technische specificatie”: een specificatie die voorkomt in een document ter omschrijving van de vereiste kenmerken van een product, zoals kwaliteitsniveau, prestaties, veiligheid of afmetingen, met inbegrip van de voor het product geldende voorschriften inzake verkoopbenaming, terminologie, symbolen, beproeving en beproevingsmethoden, verpakking, het merken of etiketteren, en de overeenstemmingsbeoordelingsprocedures.

Onder de term “technische specificatie” zijn ook begrepen de productiemethoden en -procédés voor de landbouwproducten uit hoofde van artikel 38, lid 1, van het Verdrag, voor de producten bestemd voor menselijke voeding, voor diervoeding en voor de geneesmiddelen als omschreven in artikel 1 van

²⁴ PB L 298 van 17.10.1989, blz.23. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG (PB L 202 van 30. 7. 1997, blz 1).

Richtlijn 65/65/EEG²⁵, alsmede de productiemethoden en – procédés voor de overige producten wanneer die gevolgen hebben voor de kenmerken van deze producten;

4. “andere eis”: een eis die, zonder een technische specificatie te zijn, ter bescherming van met name de consument of het milieu wordt opgelegd en betrekking heeft op de levenscyclus van het product nadat dit in de handel is gebracht, zoals voorwaarden voor gebruik, recycling, hergebruik of verwijdering van het product, wanneer deze voorwaarden op significante wijze de samenstelling, de aard of de verhandeling van het product kunnen beïnvloeden;

5. “regel betreffende diensten”: een algemene eis betreffende de toegang tot en de uitoefening van dienstenactiviteiten als bedoeld in punt 2, met name bepalingen met betrekking tot de dienstverlener, de diensten en de afnemer van diensten, met uitzondering van regels die niet specifiek betrekking hebben op de in datzelfde punt gedefinieerde diensten.

Deze richtlijn geldt niet voor regels betreffende zaken die vallen onder een communautaire regeling inzake telecommunicatiediensten, zoals omschreven in Richtlijn 90/387/EEG.²⁶

Deze richtlijn geldt niet voor regels betreffende zaken die vallen onder een communautaire regeling inzake financiële diensten, als genoemd in de indicatieve lijst van bijlage VI bij deze richtlijn.

Deze richtlijn geldt niet voor regels die uitgevaardigd zijn door of voor gereguleerde markten in de zin van Richtlijn 93/22/EG andere markten of instellingen die compensatie- of verrekeningsverrichtingen voor die markten doen, met uitzondering van artikel 8, lid 3, van onderhavige richtlijn.

Voor deze definitie:

- wordt een regel geacht specifiek betrekking te hebben op de diensten van de informatie-maatschappij wanneer die regel gezien de motivering en de tekst van het dispositief, in zijn totaliteit of in enkele specifieke bepalingen specifiek tot doel heeft die diensten uitdrukkelijk en gericht te reglementeren;

- wordt een regel niet geacht specifiek betrekking te hebben op de diensten van de informatie-maatschappij indien het slechts impliciet of incidenteel op die diensten van toepassing is;

6. “norm”: een technische specificatie die door een erkende instelling met normatieve activiteiten voor herhaalde of voortdurende toepassing is goedgekeurd, waarvan de inachtneming niet verplicht is en die tot een van de volgende categorieën behoort:

- een internationale norm, zijnde een norm die door een internationale normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld;

- een Europese norm, zijnde een norm die door een Europese normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld;

- een nationale norm, zijnde een norm die door een nationale normalisatie-instelling wordt aangenomen en ter beschikking van het publiek wordt gesteld;

²⁵ Richtlijn 65/65/EEG van de Raad van 26 januari 1965 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake geneesmiddelen (PB 22 van 9.2.1965, blz. 369./65). Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 93/39/EEG (PB L 214 van 24.8.1993, blz. 22).

²⁶ PB L 192 van 24. 7. 1990, blz. 1. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 97/51/EG (PB L 295 van 29. 10.1997, blz 23).

7. “normalisatieprogramma”: een door een erkende instelling met normatieve activiteiten vastgesteld werkprogramma dat de lijst bevat van de onderwerpen die het voorwerp van normalisatie-werkzaamheden zijn;

8. “ontwerpnorm”: een document met de tekst van de technische specificaties met betrekking tot een bepaald onderwerp, waarvoor het voornemen bestaat deze volgens de nationale normalisatieprocedure aan te nemen, zoals deze tekst luidt na de voorbereidende werkzaamheden en voor commentaar of openbaar onderzoek is verspreid;

9. “Europese normalisatie-instelling”: een in bijlage I vermelde instelling;

10. “nationale normalisatie-instelling”: een in bijlage II vermelde instelling;

11. “technisch voorschrift”: een technische specificatie of andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van de erop toepasselijke bestuursrechtelijke bepalingen die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor de verhandeling, de dienstverrichting, de vestiging van een verrichter van diensten of het gebruik in een lidstaat of in een groot deel van een lidstaat, alsmede de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, behoudens die bedoeld in artikel 10, van de lidstaten waarbij de vervaardiging, de invoer, de verhandeling of het gebruik van een product dan wel de verrichting of het gebruik van een dienst of de vestiging als dienstverlener wordt verboden.

De facto technische voorschriften zijn met name:

- wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van een lidstaat die hetzij verwijzen naar technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten, hetzij naar beroepscode of codes voor goede praktijken die zelf verwijzen naar technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten waarvan de naleving een vermoeden geeft met de voorschriften welke bij deze wettelijke of bestuursrechtelijke belangen zijn vastgesteld, in overeenstemming te zijn;

- vrijwillige overeenkomsten waarbij de overheid partij is en die in het algemeen belang gericht zijn op de naleving van technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten, met uitsluiting van bestekken voor overheidsopdrachten;

- technische specificaties of andere eisen of regels betreffende diensten die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen die het verbruik van producten of het gebruik van diensten beïnvloeden, doordat zij de naleving van die technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten aanmoedigen; hieronder vallen niet de technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten die samenhangen met de nationale stelsels van sociale zekerheid.

Hieronder vallen de technische voorschriften die worden vastgesteld door de door de lidstaten aangewezen instanties die zijn opgenomen in de lijst welke door de Commissie voor 5 augustus 1999 moet worden opgesteld in het kader van het in artikel 5 bedoelde comité.

Wijziging van die lijst geschiedt volgens dezelfde procedure.

12. “ontwerp voor een technisch voorschrift”: de tekst van een technische specificatie, een andere eis of een regel betreffende diensten, met inbegrip van bestuursrechtelijke bepalingen, die is uitgewerkt met de bedoeling deze als technisch voorschrift vast te stellen of uiteindelijk te doen vaststellen, en die zich in een stadium van voorbereiding bevindt waarin het nog mogelijk is daarin ingrijpende wijzigingen aan te brengen.

Deze richtlijn is niet van toepassing op de maatregelen die de lidstaten in het kader van het Verdrag nodig achten om de bescherming van personen, met name van werknemers, bij het gebruik van producten te waarborgen, voorzover deze maatregelen geen gevolgen hebben voor de producten.

Artikel 2

1. De Commissie en de in de bijlagen I en II genoemde normalisatie-instellingen worden op de hoogte gesteld van de nieuwe onderwerpen waarvoor de in bijlage II genoemde nationale instellingen, door de opname ervan in hun normalisatieprogramma, besloten hebben een norm vast te stellen of te wijzigen, behalve wanneer het een gelijke, of gelijkwaardige omzetting van een internationale of Europese norm betreft.

2. Bij de in lid 1 bedoelde informatie wordt met name aangegeven of de betrokken norm:

- een niet-gelijkwaardige omzetting van een internationale norm,
- een nieuwe nationale norm,

of

- een wijziging van een nationale norm zal zijn.

De Commissie kan na raadpleging van het in artikel 5 bedoelde comité regels vaststellen voor de gecodificeerde weergave van deze informatie, alsmede een schema en criteria aan de hand waarvan deze informatie moet worden opgesteld teneinde de beoordeling ervan te vergemakkelijken.

3. De Commissie kan om mededeling verzoeken van de normalisatieprogramma's, in hun geheel of een deel ervan.

De Commissie houdt deze informatie ter beschikking van de lidstaten in een vorm die de beoordeling en de vergelijking van de verschillende programma's mogelijk maakt.

4. De Commissie wijzigt in voorkomend geval bijlage II op basis van de mededelingen van de lidstaten.

5. De Raad beslist, op voorstel van de Commissie, over iedere wijziging van bijlage I.

Artikel 3

De in de bijlagen I en II genoemde normalisatie-instellingen, alsmede de Commissie, ontvangen op hun verzoek elke ontwerpnorm. Zij worden door de betrokken instelling op de hoogte gehouden van het gevolg dat gegeven is aan de eventuele opmerkingen welke zij over deze ontwerpen hebben gemaakt.

Artikel 4

1. De lidstaten treffen alle dienstige maatregelen opdat hun normalisatie-instellingen:

- de in de artikelen 2 en 3 bedoelde informatie mededelen;
- hun ontwerpnormen openbaar maken, zodat ook opmerkingen van de in andere lidstaten gevestigde partijen kunnen worden ingewonnen;
- aan de andere in bijlage II genoemde instellingen het recht toekennen passief of actief (door het zenden van een waarnemer) aan het werk deel te nemen;
- zich er niet tegen verzetten dat een normalisatieonderwerp van hun werkprogramma op Europees niveau wordt behandeld volgens de voorschriften van de Europese normalisatie-instellingen en

geen maatregelen nemen die aan een beslissing terzake afbreuk kunnen doen.

2. De lidstaten onthouden zich met name van elke daad van erkenning, bekrachtiging of gebruik door verwijzing, van een nationale norm die is goedgekeurd in strijd met de artikelen 2 en 3 en met lid 1 van het onderhavige artikel.

Artikel 5

Er wordt een permanent comité opgericht, samengesteld uit door de lidstaten aangewezen vertegenwoordigers, die zich kunnen laten bijstaan door deskundigen of adviseurs, en voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Commissie.

Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Artikel 6

1. Het comité vergadert ten minste tweemaal per jaar met de vertegenwoordigers van de in de bijlagen I en II genoemde normalisatie-instellingen.

Het comité komt in een bijzondere samenstelling bijeen om de vraagstukken in verband met de diensten van de informatiemaatschappij te bespreken.

2. De Commissie doet het comité een verslag toekomen over de tenuitvoerlegging en de toepassing van de in de onderhavige richtlijn vervatte procedures en legt de voorstellen voor ter opheffing van bestaande of te verwachten belemmeringen voor het handelsverkeer.

3. Het comité bepaalt zijn standpunt ten aanzien van de in lid 2 bedoelde mededelingen en voorstellen en kan in dat verband de Commissie met name aansporen om:

- de Europese normalisatie-instellingen te verzoeken binnen een bepaalde termijn een Europese norm vast te stellen;

- teneinde het gevaar van belemmeringen voor het handelsverkeer te voorkomen, in voorkomend geval te bereiken dat de betrokken lidstaten eerst zelf onderling een besluit omtrent passende maatregelen nemen;

- elke passende maatregel te treffen;

- na te gaan voor welke gebieden een harmonisatie noodzakelijk blijkt en, in voorkomend geval, passende harmonisatiewerkzaamheden in een bepaalde sector te verrichten.

4. Het comité moet door de Commissie worden geraadpleegd:

a) vóór iedere wijziging van de lijsten in de bijlagen I en II (artikel 2, lid 1);

b) bij de vaststelling van de regels voor de gecodificeerde weergave van de informatie en bij de vaststelling van het schema en van de criteria aan de hand waarvan de normalisatieprogramma's moeten worden opgesteld (artikel 2, lid 2);

c) bij de keuze van het in deze richtlijn bedoelde praktische systeem voor de uitwisseling van informatie en bij de eventuele wijzigingen die daarin moeten worden aangebracht;

d) bij het heronderzoek van de werking van het krachtens deze richtlijn ingevoerde systeem;

e) over de verzoeken aan de in lid 3, eerste streepje, bedoelde normalisatieinstellingen.

5. Het comité kan door de Commissie worden geraadpleegd over ieder door haar ontvangen voorontwerp voor een technisch voorschrift.

6. Iedere aangelegenheid betreffende de tenuitvoerlegging van deze richtlijn kan op verzoek van de voorzitter van het comité of op verzoek van een lidstaat aan het comité worden voorgelegd.

T

7. De werkzaamheden van het comité en de aan het comité te verstrekken gegevens zijn vertrouwelijk.

Het comité en de nationale overheidsdiensten kunnen echter, met inachtneming van de nodige voorzorg, natuurlijke of rechtspersonen die tot de particuliere sector kunnen behoren, om deskundigenadvies vragen.

8. Wat de regels betreffende diensten betreft, kunnen de Commissie en het comité advies inwinnen bij natuurlijke of rechtspersonen uit het bedrijfsleven of universiteiten, en waar mogelijk bij representatieve organen, die in staat zijn deskundig advies te verstrekken inzake de sociale en maatschappelijke doelstellingen en gevolgen van elk ontwerp voor een regel betreffende diensten, en houden rekening met hun advies, wanneer daarom wordt verzocht.

Artikel 7

1. De lidstaten treffen alle dienstige maatregelen opdat hun normalisatie-instellingen tijdens de uitwerking of na de goedkeuring van een Europese norm als bedoeld in artikel 6, lid 3, eerste streepje, geen stappen nemen die afbreuk kunnen doen aan de nagestreefde harmonisatie, en met name op het betrokken gebied geen nieuwe of herziene nationale norm publiceren die niet volledig in overeenstemming is met een bestaande Europese norm.

2. Lid 1 is niet van toepassing op de werkzaamheden van de normalisatie-instellingen die worden ondernomen op verzoek van de overheid, teneinde voor bepaalde producten technische specificaties of een norm op te stellen met het oog op de vaststelling van een technisch voorschrift voor deze producten.

Overeenkomstig artikel 8, lid 1, delen de lidstaten ieder in de eerste alinea bedoeld verzoek als ontwerp voor een technisch voorschrift aan de Commissie mede, waarbij zij de beweegredenen voor het opstellen ervan vermelden.

Artikel 8

1. Onverminderd artikel 10 delen de lidstaten de Commissie onverwijld ieder ontwerp voor een technisch voorschrift mee, tenzij het een integrale omzetting van een internationale of Europese norm betreft, in welk geval louter met een mededeling van de betrokken norm kan worden volstaan; zij geven de Commissie tevens kennis van de redenen waarom de vaststelling van dit technisch voorschrift nodig is, tenzij die redenen reeds uit het ontwerp zelf blijken.

In voorkomend geval delen de lidstaten tegelijkertijd de tekst mee, tenzij deze reeds in samenhang met een eerdere mededeling is doorgegeven, van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de reikwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te kunnen beoordelen.

De lidstaten gaan in bovengenoemde omstandigheden tot een nieuwe mededeling over, indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een verandering

van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben.

Wanneer met het ontwerp voor een technisch voorschrift in het bijzonder beperking, om redenen van volksgezondheid of bescherming van de consument of van het milieu, van de verhandeling of het gebruik van een stof, preparaat of chemisch product wordt beoogd, delen de lidstaten tevens mee, hetzij een samenvatting, hetzij de referenties van de relevante gegevens over die stof, dat preparaat of product en verkrijgbare vervangende producten, voorzover deze gegevens beschikbaar zijn, alsmede de verwachte gevolgen van de maatregel voor de volksgezondheid of voor de bescherming van consument en milieu met, in de geëigende gevallen, een risicoanalyse volgens de algemene beginselen voor de evaluatie van de risico's die zijn verbonden aan de chemische producten bedoeld in artikel 10, lid 4, van Verordening (EEG) nr. 793/93²⁷ in het geval van een bestaande stof, of in artikel 3, lid 2, van Richtlijn 67/548/EEG²⁸ in het geval van een nieuwe stof.

De Commissie stelt de overige lidstaten onverwijld van het haar voorgelegde ontwerp voor een technisch voorschrift en van alle aan haar verstrekte documenten in kennis. Zij kan het ontwerp tevens voor advies voorleggen aan het in artikel 5 bedoelde comité en in voorkomend geval aan het comité dat op het betrokken gebied bevoegd is.

Wat de in artikel 1, punt 11, tweede alinea, derde streepje, bedoelde technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten betreft, kunnen de opmerkingen of uitvoerig gemotiveerde meningen van de Commissie of van de lidstaten alleen betrekking hebben op het aspect dat eventueel een belemmering vormt voor het handelsverkeer of, wat betreft de regels betreffende diensten, het vrije verkeer van diensten of de vrijheid van vestiging van dienst-verleners, doch niet op het fiscale of financiële aspect van de maatregel.

2. De Commissie en de lidstaten kunnen bij de lidstaat die een ontwerp voor een technisch voorschrift ter kennis heeft gebracht, opmerkingen indienen, waarmee deze lidstaat bij de verdere uitwerking van het technisch voorschrift zoveel mogelijk rekening dient te houden.

3. De lidstaten delen onverwijld de definitieve tekst van een technisch voorschrift aan de Commissie mee.

4. De op grond van dit artikel verstrekte inlichtingen worden niet als vertrouwelijk aangemerkt, tenzij de kennisgevende lidstaat uitdrukkelijk verzoekt deze inlichtingen als zodanig te beschouwen. Een dergelijk verzoek wordt met redenen omkleed.

In geval van een dergelijk verzoek kunnen het in artikel 5 bedoelde comité en de nationale overheden, met inachtneming van de nodige voorzorg, natuurlijke of rechtspersonen die tot de particuliere sector kunnen behoren, om deskundigenadvies vragen.

5. Wanneer het ontwerp voor een technisch voorschrift deel uit maakt van een maatregel waarvan mededeling in het ontwerpstadium in andere communautaire besluiten is voorgeschreven, kunnen de lidstaten de in lid 1 bedoelde mededeling op grond van dat andere besluit verrichten, mits uitdrukkelijk wordt aangegeven dat die mededeling tevens uit hoofde van de onderhavige richtlijn geschiedt.

²⁷ Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad van 23 maart 1993 inzake de beoordeling en de beperking van de risico's van bestaande stoffen (PB L 84 van 5.4.1993, blz. 1).

²⁸ Richtlijn 67/548/EEG van de Raad van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen (PB 196 van 16.8.1967, blz. 1). Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 92/32/EEG (PB L 154 van 5.6.1992, blz. 1).

Het ontbreken van een reactie van de Commissie, in het kader van de onderhavige richtlijn, op een ontwerp voor een technisch voorschrift laat het besluit dat in het kader van andere communautaire besluiten mocht worden genomen, onverlet.

Artikel 9

1. De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van drie maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt.

2. De lidstaten

- stellen de goedkeuring van een ontwerp voor een technisch voorschrift in de vorm van een vrijwillige overeenkomst in de zin van artikel 1, punt 11, tweede alinea, tweede streepje, met vier maanden uit,

- stellen de goedkeuring van elk ander ontwerp voor een technisch voorschrift onverminderd de leden 3, 4 en 5 (met uitsluiting van ontwerpen inzake diensten) met zes maanden uit,

te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie of een andere lidstaat binnen een termijn van drie maanden na die datum in een uitvoerig gemotiveerde mening te kennen geeft, dat de beoogde maatregel aspecten bezit die eventueel belemmeringen kunnen opleveren voor het vrije verkeer van goederen in het kader van de interne markt;

- stellen onverminderd de leden 4 en 5, de goedkeuring van een ontwerp voor een regel betreffende diensten met vier maanden uit, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie of een andere lidstaat binnen een termijn van drie maanden na die datum in een uitvoerig gemotiveerde mening te kennen geeft, dat de beoogde maatregel aspecten bezit die eventuele belemmeringen kunnen opleveren voor het vrije verkeer van diensten of voor de vrijheid van vestiging van verrichters van diensten in het kader van de interne markt.

Wat ontwerpen voor regels betreffende diensten betreft, kunnen de uitvoerig gemotiveerde meningen van de Commissie of van de lidstaten geen afbreuk doen aan maatregelen inzake het cultuurbeleid, met name op audiovisueel gebied, die de lidstaten overeenkomstig het Gemeenschapsrecht kunnen nemen, rekening houdend met hun taalkundige verscheidenheid, specifieke nationale en regionale kenmerken en hun cultuurbezit.

De betrokken lidstaat doet de Commissie verslag over het gevolg dat hij voornemens is aan dergelijke uitvoerig gemotiveerde meningen te geven. De Commissie geeft haar commentaar op deze reactie.

Wat de regels inzake diensten betreft, geeft de betrokken lidstaat in voorkomende gevallen aan om welke redenen geen rekening met de uitvoerig gemotiveerde meningen kan worden gehouden.

3. De lidstaten stellen de goedkeuring van een ontwerp voor een technisch voorschrift, met uitsluiting van ontwerpen voor regels betreffende diensten, met twaalf maanden uit, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie binnen een termijn van drie maanden na die datum te kennen geeft op dit gebied overeenkomstig artikel 189 van het Verdrag een richtlijn, een verordening of een beschikking te willen voorstellen of vaststellen.

4. De lidstaten stellen de goedkeuring uit van een ontwerp voor een technisch voorschrift voor de duur van twaalf maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de Commissie de in artikel 8, lid 1, bedoelde mededeling ontvangt, indien de Commissie binnen drie maanden na die datum kennis geeft van de

constatering dat het ontwerp voor een technisch voorschrift betrekking heeft op een materie die wordt bestreken door een voorstel voor een richtlijn, voor een verordening of voor een beschikking die overeenkomstig artikel 189 van het Verdrag bij de Raad is ingediend.

5. Indien de Raad een gemeenschappelijk standpunt vaststelt tijdens de in de leden 3 en 4 bedoelde status-quoperiode, strekt deze periode, behoudens het bepaalde in lid 6, zich over 18 maanden uit.

6. De in de leden 3, 4 en 5 bedoelde verplichtingen gelden niet:

- wanneer de Commissie de lidstaten mededeelt dat zij afziet van haar voornemen een dwingend communautair besluit voor te stellen of vast te stellen;
- wanneer de Commissie de lidstaten van de intrekking van haar ontwerp of voorstel in kennis stelt; of
- bij de vaststelling van een dwingend communautair besluit door de Raad of de Commissie.

7. De leden 1 tot en met 5 zijn niet van toepassing als een lidstaat:

- om dringende redenen wegens een ernstige en onvoorziene situatie die verband houdt met de bescherming van de gezondheid van mens en dier, de bescherming van planten, of de veiligheid, en in het geval van regels betreffende diensten, ook met de bescherming van de openbare orde, met name de bescherming van minderjarigen, op zeer korte termijn technische voorschriften moet uitwerken en deze onmiddellijk daarop moet vaststellen en invoeren, zonder dat raadpleging mogelijk is, of
- om dringende redenen wegens een ernstige situatie die verband houdt met de bescherming van de veiligheid en de integriteit van het financiële systeem, met name de bescherming van depositanten, beleggers en verzekerden, regels betreffende financiële diensten moet vaststellen en onverwijld moet invoeren.

In de in artikel 8 bedoelde mededeling vermeldt deze lidstaat de redenen voor de urgentie van de betrokken maatregelen. De Commissie spreekt zich zo spoedig mogelijk uit over de mededeling. Zij neemt de nodige maatregelen in geval van misbruik van deze procedure. Het Europees Parlement wordt door de Commissie op de hoogte gehouden.

Artikel 10

1. De artikelen 8 en 9 zijn niet van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten of op de vrijwillige overeenkomsten waarbij de lidstaten:

- zich voegen naar dwingende communautaire besluiten die de aanneming van technische voorschriften of regels betreffende diensten tot gevolg hebben;
- voldoen aan de uit een internationale overeenkomst voortvloeiende verplichtingen die de aanneming van gemeenschappelijke technische voorschriften of regels betreffende diensten in de Gemeenschap tot gevolg hebben;
- gebruikmaken van in dwingende communautaire besluiten vervatte vrijwaringclausules;
- artikel 8, lid 1, van Richtlijn 92/59/EEG²⁹ toepassen;

²⁹ Richtlijn 92/59/EEG van de Raad van 29 juni 1992 inzake algemene productveiligheid (PB L 228 van 1.8.1992, blz. 24).

- zich beperken tot het gevolg geven aan een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

- zich beperken tot wijziging van een technisch voorschrift in de zin van artikel 1, punt 11, overeenkomstig een verzoek van de Commissie, teneinde een belemmering voor het handelsverkeer of, wat betreft regels betreffende diensten, voor het vrije verkeer van diensten of de vrijheid van vestiging van dienstverleners op te heffen.

2. Artikel 9 is niet van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten waarmee een fabricageverbod wordt beoogd, voorzover deze bepalingen geen belemmering vormen voor het vrije verkeer van goederen.

3. Artikel 9, leden 3 tot en met 6, is niet van toepassing op de in artikel 1, punt 11, tweede alinea, tweede streepje, bedoelde vrijwillige overeenkomsten.

4. Artikel 9 is niet van toepassing op de in artikel 1, punt 11, tweede alinea, derde streepje, bedoelde technische specificaties, andere eisen of regels betreffende diensten.

Artikel 11

De Commissie brengt om de twee jaar aan het Europees Parlement, aan de Raad en aan het Economisch en Sociaal Comité verslag uit over de resultaten van de toepassing van deze richtlijn. Eenmaal per jaar worden in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen de lijsten gepubliceerd van normalisatiewerkzaamheden die overeenkomstig deze richtlijn aan Europese normalisatie-instellingen zijn toevertrouwd alsmede de statistieken over de ontvangen mededelingen.

Artikel 12

Wanneer de lidstaten een technisch voorschrift vaststellen, wordt daarbij naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van dat voorschrift. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 13

1. De in bijlage III, deel A, genoemde richtlijnen en beschikkingen worden ingetrokken, onverminderd de verplichtingen van de lidstaten wat betreft de in bijlage III, deel B, opgenomen tijdslimieten voor de omzetting van de richtlijnen in nationaal recht.

2. Verwijzingen naar de ingetrokken richtlijnen en beschikkingen gelden als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn en worden gelezen volgens de in bijlage IV opgenomen concordantietabel.

Artikel 14

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende, op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 15

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Artikel 16 (Artikel 2 van Richtlijn 98/48/EG)

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om voor 5 augustus 1999 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 17 (Artikel 3 van Richtlijn 98/48/EG)

Uiterlijk twee jaar na de in artikel 2, lid 1, eerste alinea, bedoelde datum legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een evaluatie voor van de toepassing van Richtlijn 98/34/EG, met name in het licht van de technische ontwikkeling en de ontwikkeling van de markt voor de diensten bedoeld in artikel 1, punt 2. Uiterlijk drie jaar na in artikel 2, lid 1, eerste alinea, bedoelde datum dient de Commissie in voorkomend geval bij het Europees Parlement en de Raad voorstellen in tot wijziging van de richtlijn.

Te dien einde houdt de Commissie rekening met de opmerkingen die haar eventueel door de lidstaten worden toegezonden.

Artikel 18 (Artikel 4 van Richtlijn 98/48/EG)

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 19 (Artikel 5 van Richtlijn 98/48/EG)

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Luxemburg, 22 juni 1998.

Voor het Europees Parlement

De Voorzitter

J. M. GIL-ROBLES

Voor de Raad

De Voorzitter

J. CUNNINGHAM

Gedaan te Brussel, 20 juli 1998.

Voor het Europees Parlement

Voor de Raad

De Voorzitter De Voorzitter

J, M, GIL-ROBLES W, MOLTERER

Bijlage I

EUROPESE NORMALISATIE-INSTELLINGEN

CEN

Europees Comité voor normalisatie .

Cenelec

Europees Comité voor elektrotechnische normalisatie

ETSI

Europees Normalisatie-instituut voor Telecommunicatie

Bijlage II

NATIONALE NORMALISATIE-INSTELLINGEN

1. BELGIE

BIN/IBN

Belgisch Instituut voor Normalisatie

Institut belge de normalisation

CEB/BEC

Belgisch Elektrotechnisch Comité

Comité électrotechnique belge

2. DENEMARKEN

DS

Dansk Standard

NTA

Telestyrelsen, National Telecom Agency

3. DUITSLAND

DIN

Deutsches Institut für Normung e.V.

DKE

Deutsche Elektrotechnische Kommission im DIN und VDE

4. GRIEKENLAND

ΑΕΙΟ

Αεεçíεéúò ĩñááéóíúò ÔððíðíÀçóçó

5. SPANJE

AENOR

Asociación Española de Norinalización y Certificación

6. FRANKRJK

AFNOR

Association Française de normalisation

UTE

Union technique de l'électricité - Bureau de normalisation auprès de l'AFNOR

7. IERLAND

NSAI

National Standards Authority of Ireland

ETCI

Electrotechnical Council of Ireland

8. ITALIË

UNI³⁰

Ente nazionale italiano di unificazione

CEI

Comitato elettrotecnico italiano

³⁰ UNI en CEI hebben in samenwerking met L'Istituto superiore delle Poste e Telecomunicazioni en het Ministerie van Industrie de ETSI-werkzaamheden toegewezen aan CONCIT (Comitato nazionale di coordinamento per le tecnologie dell'informazione).

LUXEMBURG

ITM

Inspection du travail et des mines

SEE

Service de l'énergie de l'État

10. NEDERLAND

NNI

Nederlands Normalisatie-instituut

NEC

Nederlands Elektrotechnisch Comité

11. OOSTENRIJK

ON

Österreichisches Normungsinstitut

ÖVE

Österreichischer Verband für Elektrotechnik

12. PORTUGAL

IPQ

Instituto Português da Qualidade

13. VERENIGD KONINKRIJK

BSI

British Standards Institution

BEC

British Electrotechnical Committee

14. FINLAND

SFS

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry

Finlands Standardiseringsförbund SFS rf

THK/TFC

Telehallintokeskus

Teleförvaltningscentralen

SESKO

Suomen Sähköteknillinen en Standardisoimisyhdistys SESKO ry

Finland Elektrotekniska Standardiseringsförening SESKO rf

15. ZWEDEN

SIS

Standardiseringsen i Sverige

SEK

Svenska elektriska kommissionen

ITS

Informationstekniska standardiseringsen

Bijlage III

DEEL A

Ingetrokken richtlijnen en beschikkingen
(bedoeld in artikel 13)
Richtlijn 83/189/EEG van de Raad en de wijzigingen daarvan
Richtlijn 88/182/EEG van de Raad
Beschikking 90/230/EEG van de Commissie
Beschikking 92/400/EEG van de Commissie
Richtlijn 94/10/EG van het Europees Parlement en van de Raad
Beschikking 96/139/EG van de Commissie

DEEL B

Termijnen voor de omzetting in nationaal recht
(bedoeld in artikel 13)

Richtlijnen:	Uiterste termijn voor omzetting:
Richtlijn 83/189/EEG (PB L 109 van 26.4.1983, blz. 8)	31.3.1984
Richtlijn 88/182/EEG (PB L 81 van 26.3.1988, blz.75)	1.1.1989
Richtlijn 94/10/EG (PB L 100 van 19.4.1994, blz.30)	1.7.1995
Richtlijn 98/48/EG (PB L 217 van 5.8.1998, blz.18)	5.8.1999

Bijlage IV

Concordantietabel

Richtlijn 98/34/EG

Deze richtlijn

Artikel I

Artikel I

Artikel 2

Artikel 2

Artikel 3

Artikel 3

Artikel 4

Artikel 4

Artikel 5

Artikel 5

Artikel 6

Artikel 6

Artikel 7

Artikel 7

Artikel 8

Artikel 8

Artikel 9

Artikel 9

Artikel 10

Artikel 10

Artikel 11

Artikel 11

Artikel 12

Artikel 12

Artikel 13

Artikel 13

Artikel 14

Artikel 14

Artikel 15

Artikel 15

-

Artikel 16

-

Artikel 17

-

Artikel 18

-

Artikel 19

Bijlage I

Bijlage I

Bijlage II

Bijlage II

Bijlage III

Bijlage III

Bijlage IV

Bijlage IV

-

Bijlage V

-

Bijlage VI

BIJLAGE V

Indicatieve lijst van diensten die niet onder artikel 1, punt 2, tweede alinea, vallen:

1. Diensten die niet "op afstand" worden geleverd

Diensten die in de fysieke aanwezigheid van de verrichter en de afnemer worden verricht, ook wanneer daarbij elektronische apparatuur wordt gebruikt:

- a) onderzoek of behandeling in de spreekkamer van een arts met behulp van elektronische apparatuur, in de fysieke aanwezigheid van de patiënt;
- b) raadpleging van een elektronische catalogus in een winkel, in de fysieke aanwezigheid van de klant;
- c) reservering van een vliegtuigticket via een computernetwerk in een reisagentschap, in de fysieke aanwezigheid van de klant;
- d) beschikbaarstelling van elektronische spelletjes in een speelhal in de fysieke aanwezigheid van de gebruiker.

2. Diensten die niet "langs elektronische weg" worden geleverd

- Diensten met een materiële inhoud, ook wanneer daarbij' elektronische apparatuur wordt gebruikt:

- a) automaten (bankbiljetten, treinkaartjes);
- b) toegang tot wegnetten, parkeerplaatsen enz. waarvoor betaald moet worden, ook wanneer de toegang en/of de correcte betaling wordt gecontroleerd door middel van elektronische apparatuur aan de ingang en/of uitgang.

- Offline-diensten: verspreiding van cd-roms of software op diskettes.

- Diensten die niet via elektronische systemen voor de opslag en verwerking van gegevens worden geleverd:

- a) spraaktelefoniediensten;
- b) fax/telexdiensten;
- c) diensten die via spraaktelefonie of fax worden verricht;
- d) raadpleging van een arts via telefoon/fax;
- e) raadpleging van een advocaat via telefoon/fax;
- f) direct marketing via telefoon/fax.

3. Diensten die niet "op individueel verzoek van een afnemer van diensten" worden geleverd

Diensten die via de verzending van gegevens zonder individuele oproep worden verricht en bestemd zijn voor gelijktijdige ontvangst door een onbeperkt aantal ontvangers (point-to-multipoint-transmissie):

a) televisieomroepdiensten (waaronder "near-video-on-demand"), bedoeld in artikel 1, onder a), van Richtlijn 89/552/EEG;

b) radio-omroepdiensten;

c) teletekst (via televisie).

BIJLAGE VI

Indicatieve lijst van financiële diensten, bedoeld in artikel 1, punt 5, derde alinea

- **Beleggingsdiensten**
- **Verzekeringen en herverzekeringen**
- **Bankdiensten**
- **Transacties in verband met pensioenfondsen**
- **Diensten inzake termijntransacties of opties**

Deze diensten omvatten in het bijzonder:

- a) de beleggingsdiensten bedoeld in de bijlage van Richtlijn 93/22/EEG³¹, de diensten van collectieve beleggingsondernemingen,**
- b) diensten in verband met werkzaamheden die onder de wederzijdse erkenning vallen en bedoeld worden in de bijlage van Richtlijn 89/646/EEG³²,**
- c) transacties in verband met de verzekerings- en herverzekeringsactiviteiten bedoeld in:**
 - **artikel 1 van Richtlijn 73/239/EEG³³,**
 - **de bijlage bij Richtlijn 79/267/EEG³⁴**
 - **Richtlijn 64/225/EEG³⁵,**
 - **Richtlijn 92/49/EEG³⁶ en Richtlijn 92/96/EEG³⁷.**

³¹ PB L 141 van 11.6.1993, blz 27.

³² PB L 386 van 30.12.1989, blz 1. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 92/30/EEG (PB L 110 van 28.4.1992, blz. 52).

³³ PB L 228 van 16.8.1973, blz. 3. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 92/49/EEG (PB L 228 van 11.8.1992, blz 1).

³⁴ PB L 63 van 13.3.1979, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 90/619/EEG (PB L 330 van 29. 11. 1990, blz. 50).

³⁵ PB 56 van 4. 4. 1964, blz 878/64. Richtlijn gewijzigd bij de Toetredingsakte van 1973.

³⁶ PB L 228 van 11. 8. 1992, blz. 1.

³⁷ PB L 360 van 9. 12. 1992, blz. 1.

Bijlage V: Voorbeeldbepalingen inzake wederzijdse erkenning

1. Met de in dit besluit bedoelde apparatuur wordt gelijkgesteld apparatuur, die rechtmatig is vervaardigd of in de handel is gebracht in een andere lidstaat van de Europese Unie danwel rechtmatig is vervaardigd in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, en die voldoet aan eisen die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.
2. Met de in dit besluit bedoelde verklaring van goedkeuring wordt gelijkgesteld een verklaring van goedkeuring afgegeven door een onafhankelijke keuringsinstelling in een andere lidstaat van de Europese Unie danwel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke verklaring is afgegeven op basis van onderzoeken die een beschermingsniveau bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale onderzoeken wordt nagestreefd.
3. Met de in dit besluit bedoelde beroepseisen worden gelijkgesteld beroepseisen die worden gesteld in een andere lidstaat van de Europese Unie danwel een staat, niet zijnde een lidstaat van de Europese Unie, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, en die een beroepsniveau waarborgen dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.

Bijlage VI: ‘Post-Securitel’ arresten

↑naar [inhoudsopgave](#)

IWN 01/01

Interdepartementale Werkgroep Notificatie (IWN)

Aan: IWN
Datum: 19 juni 2001
Onderwerp: Analyse notificatie-uitspraken HvJ EG

Secretariaatsnotitie

1. Inleiding

Deze notitie bevat een chronologisch overzicht en een overzicht per onderwerp van de arresten van het EG Hof m.b.t. een nadere uitleg van richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en van regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij. Nederland was al vóór het Securitel-arrest enige malen door het Hof op de vingers getikt wegens verzuim te notificeren (*HvJ 14 juli 1994, zaken C-52/93 en C-61/93, Commissie tegen Nederland*).

Doel van de notitie is de juridische merites van deze uitspraken inzichtelijk te maken, zodat meer duidelijkheid wordt verschaft over de werkingssfeer van de notificatieplicht en de rechtsgevolgen van procedurele gebreken. E.e.a. kan de notificatiecoördinatoren bij hun werkzaamheden behulpzaam zijn.

De bevindingen zullen tevens worden meegenomen bij de eerstvolgende actualisering van de interdepartementale handleiding notificatie.

2. Chronologisch overzicht

HvJ 11 januari 1996, zaak C-273/94, Commissie tegen Nederland

Deze uitspraak betreft enerzijds een nadere definiëring van de term ‘technisch voorschrift’ en anderzijds een precisering van de mededelingsplicht van [art. 8](#). Een op een bepaald product, zoals margarine, toegepast voorschrift dat een vrijstelling van een ander, reeds bestaand technisch voorschrift betreffende datzelfde product bevat, is een technisch voorschrift in de zin van [art. 1](#), sub 5, wanneer dit voorschrift technische specificaties in de zin van [art. 1](#), sub 1, vaststelt die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor het verhandelen of het gebruik van dit product.

De verplichting overeenkomstig [art. 8](#) te notificeren kan niet afhankelijk zijn van de eenzijdige beoordeling, door de Lidstaat die het ontwerp heeft opgesteld, van de eventuele gevolgen van dit ontwerp voor het handelsverkeer tussen de Lidstaten.

HvJ 30 april 1996, zaak C-194/94, Securitel

Dit arrest betreft de definitie van ‘technisch voorschrift’ alsmede de gevolgen van het verzuim voor de nationale rechter. Een nationale bepaling volgens welke niemand een beveiligingsonderneming mag exploiteren zonder door de minister te zijn erkend, vormt geen technisch voorschrift in de zin van [artikel 1](#) van de richtlijn aangezien deze bepaling enkel de voorwaarden voor de vestiging van beveiligingsondernemingen bepaalt en geen specificaties bevat ter omschrijving van de kenmerken van producten.

Daarentegen vormen bepalingen inzake de goedkeuringsprocedure van alarmsystemen en –centrales die deze ondernemingen ter beschikking van de gebruikers kunnen stellen, wel dergelijke technische voorschriften, aangezien die bepalingen gedetailleerde regels bevatten ter omschrijving van, met name, de voorwaarden voor de tests betreffende de kwaliteit en de werking van een alarmsysteem of –centrale, waaraan moet zijn voldaan voordat het systeem of de centrale op het nationale grondgebied kan worden goedgekeurd en in de handel gebracht.

De kwalificatie van een bepaling, volgens welke de betrokken producten enkel in de handel mogen worden gebracht, nadat zij vooraf zijn goedgekeurd volgens een bij een administratieve regeling vast te stellen procedure, hangt af van de rechtsgevolgen van deze bepaling naar nationaal recht. Particulieren kunnen zich op een notificatieverplichting beroepen voor de nationale rechter, die een nationaal technisch voorschrift waarvan niet overeenkomstig de richtlijn kennis is gegeven, buiten toepassing dient te laten.

HvJ 17 september 1996, zaak C-289/94, Commissie tegen Italië

Uitleg van ‘technisch voorschrift’ als in [art. 8](#) van de richtlijn. Een nationale regeling met betrekking tot bepaalde aspecten van de kwaliteit van wateren bestemd voor de kweek van eetbare plaatkieuwige weekdieren op grond waarvan enkel weekdieren die gekweekt zijn in wateren die aan de technische specificaties ervan voldoen, in de handel mogen worden gebracht, is te beschouwen als een technisch voorschrift waarvoor de mededelingsverplichting geldt.

Een nationale regeling waarbij nieuwe bindende technische specificaties worden ingevoerd voor het in de handel brengen van farmaceutische specialiteiten afkomstig van runderorganen en –weefsels, vormt een technisch voorschrift in de zin van [art. 1](#), sub 5, van de richtlijn.

HvJ 7 mei 1998, zaak C-145/97, Commissie tegen Koninkrijk België

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. De lidstaten moeten de Commissie ook mededeling doen van de tekst van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de draagwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te beoordelen ([art. 8](#), lid 1, eerste alinea, laatste zin van de notificatierichtlijn). Meesturen ter kennisgeving betekent *niet* dat deze bepalingen ook ter notificatie worden aangeboden. Niet-meesturen ter kennisgeving heeft derhalve geen gevolgen voor de toepasselijkheid van de desbetreffende voorschriften. Niet-meesturen kan echter wel tot een verdragsinbreukprocedure leiden; er is dan immers niet aan een (procedurele) richtlijnverplichting voldaan.

HvJ 16 juni 1998, zaak C-226/97, Lemmens

Dit arrest betreft de rechtsgevolgen van notificatieverzuim. Het niet-nakomen van de notificatieplicht ([art. 8](#) notificatierichtlijn) heeft niet tot gevolg dat bewijs verkregen d.m.v. de betreffende apparatuur (apparaat voor ademanalyse bij verkeersovertredingen), niet kan worden gebruikt tegen een particulier in een strafzaak. Notificatieverzuim betekent dus niet dat *elk* gebruik van een product dat aan die – niet aangemelde – eisen voldoet, onwettig wordt. Overigens is het ook niet zo dat per definitie het strafrecht en het strafprocesrecht niet beïnvloed kunnen worden door het gemeenschapsrecht. In casu, namelijk bij het gebruik van ademanalyse-apparatuur door de overheid in een strafprocedure, heeft notificatieverzuim geen gevolg voor de toepasselijkheid van de niet-aangemelde bepalingen. Tevens geeft het Hof aan dat de Regeling ademanalyse 1987 wel een technisch voorschrift in de zin van [art. 1](#) is. Buiten de sfeer van bewijsproductie kan, onder andere, niet nader omschreven omstandigheden, gebruik van een product (door de overheid) wel tot niet-toepasselijkheid van de niet-aangemelde bepalingen leiden.

HvJ 11 mei 1999, zaak C-425/97 – C-427/97, A. Albers, M. van den Berkmortel en L. Nuchelmans

Dit arrest betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht, in het bijzonder de reikwijdte van de uitzonderingsbepaling van [art. 10](#), lid 1, eerste streepje, van de notificatierichtlijn. Ingevolge deze bepaling hoeven voorschriften, vastgesteld ter uitvoering van een EG-besluit, niet genotificeerd te worden. Het betrof in casu het verbod van gebruik van clenbuterol door veefokkers. De nationale regeling terzake wordt door het Hof beschouwd als implementatie van richtlijn 86/469/EEG inzake het onderzoek van dieren en vers vlees op de aanwezigheid van residuen, waaronder clenbuterol valt.

Hoewel de nationale voorschriften niet als zodanig in de richtlijn zijn opgenomen, kunnen ze wel beschouwd worden als voorschriften “tot gevolg” van die richtlijn. Dit arrest maakt duidelijk dat de uitzondering van [artikel 10](#) niet te beperkt moet worden opgevat. Onduidelijk is echter hoe rechtstreeks het verband moet zijn tussen EG-besluit en nationale regel (m.a.w. wanneer er (nog) sprake is van implementatie), om onder de uitzondering van [artikel 10](#) te kunnen vallen. In hoeverre kan deze bepaling ook worden ingeroepen bij regels die nationaal beleid behelzen? Wellicht verschaft aanhangige zaak C-159/00 (Sapod) terzake meer duidelijkheid. Een soortgelijke prejudiciële vraag als in Albers (HvJ 23 maart 2000, zaak C-246/98, Berendse-Koenen M.G. en Berendse H.D. Maatschap) werd ingetrokken na dit arrest. In deze zaak betrof het veeartsen die clenbuterol voorhanden hadden.

HvJ 3 juni 1999, zaak C-33/97, Colim NV en Bigg's Continent Noord NV

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. Anders dan de verplichting om productinformatie te verschaffen via een etiket of gebruiksaanwijzing (zo'n eis heeft rechtstreeks betrekking op het product), is de verplichting om de productinformatie op een etiket in de taal van het gebied te stellen waar het product op de markt wordt gebracht, geen technisch voorschrift in de zin van de notificatierichtlijn, maar is een aanvullende regel die noodzakelijk is om de informatie daadwerkelijk te doen overkomen. Hierop is de notificatieverplichting daarom niet van toepassing.

HvJ 26 september 2000, zaak C-443/98, Unilever Italia SpA en Central Food SpA

Dit arrest betreft de rechtsgevolgen van niet-naleving van de (in casu verlengde) standstilltermijn. Aan de orde was een geschil over de levering van onjuist geëtiketteerde olijfolie, waarbij de Commissie de Italiaanse regering tevergeefs had verzocht 12 maanden te wachten met het vaststellen van een – wel genotificeerde – nieuwe wettelijke regeling op dit gebied. In de eerste plaats stelde het Hof dat een wet die tot doel heeft de bescherming van de consument door een correcte informatie over de oorsprong of de herkomst van olijfolie, naar het feit dat het om landbouwproducten gaat en naar de omstandigheid, dat de regels in de wet geen betrekking hebben op, noch gevolgen hebben voor de kenmerken van producten, toch onder de definitie van technische specificatie vallen. In de tweede plaats bepaalde het Hof dat de verplichtingen op grond van [art. 9](#) van de richtlijn (standstillperioden) op dezelfde wijze moeten worden behandeld als die welke voortvloeien uit het niet-nakomen van [art. 8](#) (notificatieplicht). Notificatieverzuim én de niet-inachtneming van de standstilltermijn(en) kunnen dus tot niet-toepasselijkheid van regelgeving leiden. Onduidelijk is in hoeverre ook andere procedurele gebreken dit rechtsgevolg kunnen hebben.

HvJ 12 oktober 2000, zaak C-314/98, Snellers Auto's BV tegen de Algemeen Directeur van de Dienst Wegverkeer

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht, in het bijzonder de uitleg van het begrip “technisch voorschrift” ([art. 1](#), punt 3 notificatierichtlijn). Hieronder moeten o.m. “technische specificaties” worden verstaan. Technische specificaties zijn omschrijvingen van de vereiste kenmerken van een product. Nationale voorschriften inzake de bepaling van de datum van eerste toelating van een motorvoertuig tot de weg hebben geen betrekking op het product als zodanig en zijn derhalve geen “technische specificaties”.

HvJ 16 november 2000, zaak C-37/99, R. Donkersteeg

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. In het arrest worden de verwante begrippen “technische voorschriften” en “technische specificaties” uit [art. 1](#) van de richtlijn verder verduidelijkt. Voorschriften die geen invloed hebben op de kenmerken van het product zijn geen technische specificaties en daarmee ook geen technische voorschriften. Voorschriften die wel invloed hebben op de kenmerken van het product zijn wel technische specificaties maar zijn geen technische voorschriften indien zij geen invloed hebben op de verhandeling van het product. In casu betrof het het niet aanwezig zijn van installaties voor de ontsmetting van schoeisel en het niet enten tegen de ziekte van Aujeszky door een varkenshouder. Met betrekking tot het hebben van een ontsmettingsvoorziening meent het Hof dat het geen voorschrift is dat een vereist kenmerk van de betrokken landbouwproducten omschrijft of een omschrijving van de productiemethode of een productieprocédé bevat. Het is daarom geen technische specificatie noch een technisch voorschrift. Voor de entverplichting stelde het Hof dat het wel een technische specificatie betrof doch geen technisch

voorschrift: het omschrijft wel een productieprocédé maar stelt geen beperking aan het verhandelen of het gebruik van de producten.

HvJ 15 februari 2001, zaak C-230/99, Commissie tegen Frankrijk

Dit arrest betreft de afbakening notificatieprocedure – inbreukprocedure. Als krachtens de notificatierichtlijn een uitvoerig gemotiveerde mening (UGM) wordt uitgebracht kan dit niet tot een inbreukprocedure leiden, omdat er nog slechts sprake is van een nationale *ontwerp*-regeling. Een UGM kan niet worden gelijkgesteld met een aanmaningsbrief in het kader van een verdragsinbreukprocedure. Zolang een (genotificeerde) regeling nog niet is vastgesteld, kan immers de desbetreffende lidstaat het materiële EG-recht nog niet hebben geschonden en dus niet ingebreke gesteld worden.

HvJ 8 maart 2001, zaak C-278/99, Georgius van der Burg

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. Een nationale regeling die het maken van handelsreclame voor zendinrichtingen van een niet-toegelaten type verbiedt, is geen “technisch voorschrift” in de zin van de notificatierichtlijn. Het feit dat er een rechtstreekse relatie is tussen een reclameverbod en de technische eisen waaraan zendinrichtingen moeten voldoen, is nog geen grond om dat reclameverbod als “technische specificatie” aan te merken. Technische specificaties moeten dus betrekking hebben op het product als zodanig en niet slechts een bepaalde wijze van in de handel brengen verbieden, want dat legt niet de vereiste kenmerken van een product vast. Uit de uitspraak kan worden afgeleid, dat ook andere voorschriften die een bepaalde wijze van in de handel brengen reguleren, uitgezonderd kunnen zijn van de notificatieplicht.

3. Overzicht per onderwerp

Technisch voorschrift (art. 1 sub 5)

HvJ 11 januari 1996, zaak C-273/94, Commissie tegen Nederland

Een op een bepaald product, zoals margarine, toegepast voorschrift dat een vrijstelling van een ander, reeds bestaand technisch voorschrift betreffende datzelfde product bevat, is een technisch voorschrift in de zin van [art. 1](#), sub 5, wanneer dit voorschrift technische specificaties in de zin van [art. 1](#), sub 1, vaststelt die de jure of de facto moeten worden nageleefd voor het verhandelen of het gebruik van dit product.

HvJ 30 april 1996, zaak C-194/94, Securitel

Een nationale bepaling volgens welke niemand een beveiligingsonderneming mag exploiteren zonder door de minister te zijn erkend, vormt geen technisch voorschrift in de zin van [artikel 1](#) van de richtlijn aangezien deze bepaling enkel de voorwaarden voor de vestiging van beveiligingsondernemingen bepaalt en geen specificaties bevat ter omschrijving van de kenmerken van producten.

Daarentegen vormen bepalingen inzake de goedkeuringsprocedure van alarmsystemen en –centrales die deze ondernemingen ter beschikking van de gebruikers kunnen stellen, wel dergelijke technische voorschriften, aangezien die bepalingen gedetailleerde regels bevatten ter omschrijving van, met name, de voorwaarden voor de tests betreffende de kwaliteit en de werking van een alarmsysteem of –centrale, waaraan moet zijn voldaan voordat het systeem of de centrale op het nationale grondgebied kan worden goedgekeurd en in de handel gebracht.

HvJ 17 september 1996, zaak C-289/94, Commissie tegen Italië

Een nationale regeling waarbij nieuwe bindende technische specificaties worden ingevoerd voor het in de handel brengen van farmaceutische specialiteiten afkomstig van runderorganen en –weefsels, vormt een technisch voorschrift in de zin van [art. 1](#), sub 5, van de richtlijn.

HvJ 3 juni 1999, zaak C-33/97, Colim NV en Bigg's Continent Noord NV

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. Anders dan de verplichting om productinformatie te verschaffen via een etiket of gebruiksaanwijzing (zo'n eis heeft rechtstreeks betrekking op het product), is de verplichting om de productinformatie op een etiket in de *taal* van het

gebied te stellen waar het product op de markt wordt gebracht, geen technisch voorschrift in de zin van de notificatierichtlijn, maar is een aanvullende regel die noodzakelijk is om de informatie daadwerkelijk te doen overkomen. Hierop is de notificatieverplichting daarom niet van toepassing.

HvJ 16 juni 1998, zaak C-226/97, Lemmens

Het Hof geeft aan dat de Regeling ademanalyse 1987 wel een technisch voorschrift in de zin van [art. 1](#) is.

HvJ 17 september 1996, zaak C-289/94, Commissie tegen Italië

Uitleg van ‘technisch voorschrift’ als in [art. 1](#) van de richtlijn. Een nationale regeling met betrekking tot bepaalde aspecten van de kwaliteit van wateren bestemd voor de kweek van eetbare plaatkieuwige weekdieren op grond waarvan enkel weekdieren die gekweekt zijn in wateren die aan de technische specificaties ervan voldoen, in de handel mogen worden gebracht, is te beschouwen als een technisch voorschrift waarvoor de mededelingsverplichting geldt.

HvJ 26 september 2000, zaak C-443/98, Unilever Italia SpA en Central Food SpA

Het Hof stelt dat een wet die tot doel heeft de bescherming van de consument door een correcte informatie over de oorsprong of de herkomst van olijfolie, naar het feit dat het om landbouwproducten gaat en naar de omstandigheid, dat de regels in de wet geen betrekking hebben op, noch gevolgen hebben voor de kenmerken van producten, toch onder de definitie van technische specificatie vallen

HvJ 12 oktober 2000, zaak C-314/98, Snellers Auto’s BV tegen de Algemeen Directeur van de Dienst Wegverkeer

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht, in het bijzonder de uitleg van het begrip “technisch voorschrift” ([art. 1](#), punt 3 notificatierichtlijn). Hieronder moeten o.m. “technische specificaties” worden verstaan. Technische specificaties zijn omschrijvingen van de vereiste kenmerken van een product. Nationale voorschriften inzake de bepaling van de datum van eerste toelating van een motorvoertuig tot de weg hebben geen betrekking op het product als zodanig en zijn derhalve geen “technische specificaties”.

HvJ 16 november 2000, zaak C-37/99, R. Donkersteeg

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. In het arrest worden de verwante begrippen “technische voorschriften” en “technische specificaties” uit [art. 1](#) van de richtlijn verder verduidelijkt. Voorschriften die geen invloed hebben op de kenmerken van het product zijn geen technische specificaties en daarmee ook geen technische voorschriften. Voorschriften die wel invloed hebben op de kenmerken van het product zijn wel technische specificaties maar zijn geen technische voorschriften indien zij geen invloed hebben op de verhandeling van het product. In casu betrof het het niet aanwezig zijn van installaties voor de ontsmetting van schoeisel en het niet enten tegen de ziekte van Aujeszky door een varkenshouder. Met betrekking tot het hebben van een ontsmettingsvoorziening meent het Hof dat het geen voorschrift is dat een vereist kenmerk van de betrokken landbouwproducten omschrijft of een omschrijving van de productiemethode of een productieprocédé bevat. Het is daarom geen technische specificatie noch een technisch voorschrift. Voor de entverplichting stelde het Hof dat het wel een technische specificatie betrof doch geen technisch voorschrift: het omschrijft wel een productieprocédé maar stelt geen beperking aan het verhandelen of het gebruik van de producten.

HvJ 8 maart 2001, zaak C-278/99, Georgius van der Burg

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. Een nationale regeling die het maken van handelsreclame voor zendingen van een niet-toegelaten type verbiedt, is geen “technisch voorschrift” in de zin van de notificatierichtlijn. Het feit dat er een rechtstreekse relatie is tussen een reclameverbod en de technische eisen waaraan zendingen moeten voldoen, is nog geen grond om dat reclameverbod als “technische specificatie” aan te merken. Technische specificaties moeten dus betrekking hebben op het product als zodanig en niet slechts een bepaalde wijze van in de handel brengen verbieden, want dat legt niet de vereiste kenmerken van een product vast. Uit de uitspraak kan worden afgeleid, dat ook andere voorschriften die een bepaalde wijze van in de handel brengen

reguleren, uitgezonderd kunnen zijn van de notificatieplicht.

Kennisgevingsverplichting (art. 8)

HvJ 11 januari 1996, zaak C-273/94, Commissie tegen Nederland

De verplichting overeenkomstig [art. 8](#) te notificeren kan niet afhankelijk zijn van de eenzijdige beoordeling, door de Lidstaat die het ontwerp heeft opgesteld, van de eventuele gevolgen van dit ontwerp voor het handelsverkeer tussen de Lidstaten.

HvJ 7 mei 1998, zaak C-145/97, Commissie tegen Koninkrijk België

Deze uitspraak betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht. De lidstaten moeten de Commissie ook mededeling doen van de tekst van de in hoofdzaak en rechtstreeks betrokken wettelijke en bestuursrechtelijke basisbepalingen, indien kennis van die tekst noodzakelijk is om de draagwijdte van het ontwerp van het technische voorschrift te beoordelen ([art. 8](#), lid 1, eerste alinea, laatste zin van de notificatierichtlijn). Meesturen ter kennisgeving betekent *niet* dat deze bepalingen ook ter notificatie worden aangeboden. Niet-meesturen ter kennisgeving heeft derhalve geen gevolgen voor de toepasselijkheid van de desbetreffende voorschriften. Niet-meesturen kan echter wel tot een verdragsinbreukprocedure leiden; er is dan immers niet aan een (procedurele) richtlijnverplichting voldaan.

HvJ 16 juni 1998, zaak C-226/97, Lemmens

Dit arrest betreft de rechtsgevolgen van notificatieverzuim. Het niet-nakomen van de notificatieplicht ([art. 8](#) notificatierichtlijn) heeft niet tot gevolg dat bewijs verkregen d.m.v. de betreffende apparatuur (apparaat voor ademanalyse bij verkeersovertredingen), niet kan worden gebruikt tegen een particulier in een strafzaak. Notificatieverzuim betekent dus niet dat *elk* gebruik van een product dat aan die – niet aangemelde – eisen voldoet, onwettig wordt. Overigens is het ook niet zo dat per definitie het strafrecht en het strafprocesrecht niet beïnvloed kunnen worden door het gemeenschapsrecht. In casu, namelijk bij het gebruik van ademanalyse- apparatuur door de overheid in een strafprocedure, heeft notificatieverzuim geen gevolg voor de toepasselijkheid van de niet-aangemelde bepalingen. Buiten de sfeer van bewijsproductie kan, onder andere, niet nader omschreven omstandigheden, gebruik van een product (door de overheid) wel tot niet-toepasselijkheid van de niet-aangemelde bepalingen leiden.

HvJ 15 februari 2001, zaak C-230/99, Commissie tegen Frankrijk

Dit arrest betreft de afbakening notificatieprocedure – inbreukprocedure. Als krachtens de notificatierichtlijn een uitvoerig gemotiveerde mening (UGM) wordt uitgebracht kan dit niet tot een inbreukprocedure leiden, omdat er nog slechts sprake is van een nationale *ontwerp*-regeling. Een UGM kan niet worden gelijkgesteld met een aanmaningsbrief in het kader van een verdragsinbreukprocedure. Zolang een (genotificeerde) regeling nog niet is vastgesteld, kan immers de desbetreffende lidstaat het materiële EG-recht nog niet hebben geschonden en dus niet ingebreke gesteld worden.

HvJ 26 september 2000, zaak C-443/98, Unilever Italia SpA en Central Food SpA

Dit arrest betreft de rechtsgevolgen van niet-naleving van de (in casu verlengde) standstilltermijn. Aan de orde was een geschil over de levering van onjuist geëtiketteerde olijfolie, waarbij de Commissie de Italiaanse regering tevergeefs had verzocht 12 maanden te wachten met het vaststellen van een – wel genotificeerde – nieuwe wettelijke regeling op dit gebied. Het Hof bepaalde dat de verplichtingen op grond van [art. 9](#) van de richtlijn (standstillperioden) op dezelfde wijze moeten worden behandeld als die welke voortvloeien uit het niet-nakomen van [art. 8](#) (notificatieplicht). Notificatieverzuim én de niet-inachtneming van de standstilltermijn(en) kunnen dus tot niet-toepasselijkheid van regelgeving leiden. Onduidelijk is in hoeverre ook andere procedurele gebreken dit rechtsgevolg kunnen hebben.

Uitzondering ([art. 10](#))

HvJ 11 mei 1999, zaak C-425/97 – C-427/97, A. Albers, M. van den Berkmortel en L. Nuchelmans

Dit arrest betreft de werkingssfeer van de notificatieplicht, in het bijzonder de reikwijdte van de uitzonderingsbepaling van [art. 10](#), lid 1, eerste streepje, van de notificatierichtlijn. Ingevolge deze bepaling hoeven voorschriften, vastgesteld ter uitvoering van een EG-besluit, niet genotificeerd te worden. Het betrof in casu het verbod van gebruik van clenbuterol door veefokkers. De nationale regeling terzake wordt door het Hof beschouwd als implementatie van richtlijn 86/469/EEG inzake het onderzoek van dieren en vers vlees op de aanwezigheid van residuen, waaronder clenbuterol valt. Hoewel de nationale voorschriften niet als zodanig in de richtlijn zijn opgenomen, kunnen ze wel beschouwd worden als voorschriften “tot gevolg” van die richtlijn. Dit arrest maakt duidelijk dat de uitzondering van [artikel 10](#) niet te beperkt moet worden opgevat. Onduidelijk is echter hoe rechtstreeks het verband moet zijn tussen EG-besluit en nationale regel (m.a.w. wanneer er (nog) sprake is van implementatie), om onder de uitzondering van [artikel 10](#) te kunnen vallen. In hoeverre kan deze bepaling ook worden ingeroepen bij regels die nationaal beleid behelzen? Wellicht verschaft aanhangige zaak C-159/00 (Sapod) terzake meer duidelijkheid. Een soortgelijke prejudiciële vraag als in Albers (HvJ 23 maart 2000, zaak C-246/98, Berendse-Koenen M.G. en Berendse H.D. Maatschap) werd ingetrokken na dit arrest. In deze zaak betrof het veeartsen die clenbuterol voorhanden hadden.

Bijlage VII: meest gestelde notificatievragen

↑naar [inhoudsopgave](#)

IWN 00/11

ICER-Nieuwsbrief Special: DE MEEST GESTELDE NOTIFICATIEVRAGEN

Sinds de jaren '80 is in Europa de zogeheten [notificatierichtlijn](#) van toepassing (richtlijn 98/34/EG, PbEG 1998, L 204, zoals laatstelijk gewijzigd bij richtlijn 98/48/EG, PbEG 1998 L 217). Zoals bekend bepaalt deze richtlijn dat ontwerp-maatregelen met technische voorschriften aan de Europese Commissie moeten worden gemeld. Het gaat daarbij, kortgezegd, om regels met producteisen en regels over diensten van de informatiemaatschappij. Om de notificatierichtlijn te verduidelijken en de toepassing ervan te vergemakkelijken, werken de departementen sinds vorig jaar met een voor de hele rijksdienst geldende handleiding. Voor PBO's is in SER-verband een aparte handleiding opgesteld. Niettemin doen zich in de dagelijkse praktijk regelmatig notificatievragen voor die niet een-twee-drie te beantwoorden zijn. Overleg met de departementale notificatiecoördinator, en soms met de Commissie, biedt dan meestal uitkomst. In deze speciale editie van de ICER-Nieuwsbrief worden een aantal veelgestelde notificatievragen en de antwoorden daarop op een rijtje gezet.

1. Slechts “specifieke, rechtstreekse en gerichte eisen” m.b.t. diensten van de informatiemaatschappij behoeven notificatie. Wat betekent dat precies?

Kortgezegd behoeven notificatie: regels betreffende de toegang tot en de uitoefening van diensten van de informatiemaatschappij (o.a. dienstverlening via Internet) met uitzondering van regels die niet specifiek betrekking hebben op die diensten. Een regel heeft *niet specifiek* betrekking op die diensten, wanneer hij slechts indirect, impliciet of incidenteel op die diensten van toepassing is. Een regel heeft *specifiek* betrekking op die diensten, wanneer hij tot doel heeft die diensten uitdrukkelijk en gericht te reglementeren. De Commissie neemt al snel aan dat sprake is van een specifieke regel. Zo is een regeling die *mede*, maar niet uitsluitend, diensten van de informatiemaatschappij reguleert notificabel. Het feit, dat een regeling een brede strekking heeft en bijvoorbeeld ook ziet op dienstverlening via fax of telefoon doet aan haar specificiteit niets af. Anderzijds mag bijvoorbeeld worden aangenomen dat een regeling die niets regelt omtrent de wijze van dienstverlening (terwijl dit in de praktijk mogelijk online gebeurt) niet notificabel is.

2. Moeten voorschriften inzake diensten van de informatiemaatschappij ook genotificeerd worden, indien de dienst ter uitoefening van een publieke taak wordt verricht?

Bij “diensten van de informatiemaatschappij” gaat het volgens de notificatierichtlijn ([art. 1](#), onder 2) om diensten die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer verricht worden. Om als “dienst” gekwalificeerd te worden, moet er volgens vaste Hof-rechtspraak sprake zijn van een economische tegenprestatie. In dit verband is de vraag gerezen, of het reguleren van (tarieven voor) het online en via Internet raadplegen van publieke bestanden en registers genotificeerd moet worden. Het gaat hierbij immers om informatie die ter beschikking wordt gesteld in het kader van de uitoefening van een publieke taak. Hoewel dit niet met zoveel woorden uit de richtlijn is af te leiden, is de Commissie van oordeel dat in dergelijke gevallen wel notificatie nodig is. Het feit, dat het hier gaat om diensten in het kader van de uitoefening van een publieke taak, doet niet af aan het economische karakter van de dienstverlening.

3. Moeten technische voorschriften die tevens steunmaatregel zijn dubbel worden gemeld?

Wanneer een regeling met technische voorschriften als steunmaatregel moet worden aangemeld (art. 87 e.v. EG-verdrag), rijst regelmatig de vraag of deze ook nog eens in het kader van de notificatierichtlijn moet worden aangemeld. Enerzijds kan worden betoogd dat dit niet nodig is, aangezien de Commissie de desbetreffende begunstigende regeling, onder welke noemer dan ook, in het ontwerp-stadium te zien krijgt en er zich een oordeel over kan vormen. Anderzijds kan gesteld worden dat dubbele notificatie nodig is, aangezien er op andere aspecten wordt getoetst (mededinging resp. vrij goederen- en dienstenverkeer). Niet voor niets moet bij melding onder de notificatierichtlijn worden aangegeven op grond van welk ander EG-besluit ook kennisgeving van het ontwerp wordt gedaan. Ook de Commissie onderkent het probleem van samenloop van notificaties. Zij is daarom doende een lijst op te stellen van gevallen waarin dubbele melding wel en niet noodzakelijk is.

4. Mag bij een spoednotificatie de regeling worden vastgesteld zonder dat iets van de Commissie is vernomen?

Wanneer een regeling wordt genotificeerd via de zgh. spoedprocedure, bijvoorbeeld om dringende redenen wegens een ernstige en onvoorziene situatie die verband houdt met volksgezondheids- of milieubescherming ([art. 9](#), lid 7) dan hoeft er, anders dan bij notificatie via de reguliere procedure, geen standstilltermijn in acht te worden genomen. Dit wil echter *niet* zeggen dat het ontwerp ook *direct* na notificatie mag worden vastgesteld. Met vaststelling van de regeling moet dan namelijk gewacht worden totdat de Commissie heeft bevestigd dat er daadwerkelijk sprake is van spoedeisendheid. Deze gang van zaken blijkt niet uit de notificatierichtlijn zelf, maar volgt uit de praktijk. In het verleden kwam het voor dat een dergelijke ‘toelating tot de spoedprocedure’ niet werd afgewacht en regelingen direct na notificatie werden vastgesteld. De Commissie was in die gevallen van mening, dat de desbetreffende regelingen opnieuw (via de spoedprocedure) genotificeerd moesten worden. Overigens betekent het volgen van de spoedprocedure niet, dat er de Commissie en de andere lidstaten geen opmerkingen over de inhoud van de regeling kunnen maken, alleen dat eventuele opmerkingen niet in het ontwerp-stadium gemaakt kunnen worden.

5. Bekend is dat notificatieverzuim tot niet-toepasselijkheid van de regeling kan leiden. Kunnen ook andere procedurele gebreken dit gevolg hebben?

Dat het niet notificeren van een ontwerp-regeling met technische voorschriften tot niet-toepasselijkheid van de desbetreffende voorschriften kan leiden, heeft het Hof uitgemaakt in de welbekende [Securitel-zaak](#) (zaak C-194/94, Jur. 1996, p. I-2201). Of ook andere procedurele gebreken, bijvoorbeeld het door een lidstaat niet wachten op toelating door de Commissie tot de spoedprocedure (zie vraag 4), of het door een lidstaat niet reageren op commentaar van een andere lidstaat, hetzelfde rechtsgevolg hebben, is minder duidelijk. Tot op heden heeft het Hof zich daarover niet uitgesproken. Meer duidelijkheid zal worden verkregen in aanhangige zaak [C-443/98](#). Hierin is de vraag aan orde of het feit dat een lidstaat – in casu Italië – een genotificeerde regeling heeft vastgesteld vóórdat de standstillperiode is verstreken, tot niet-toepasselijkheid kan leiden. Naar de mening van de Commissie is de standstilltermijn dermate substantieel voor het nuttig effect van de notificatierichtlijn, dat het niet-respecteren ervan inderdaad tot niet-toepasselijkheid van de desbetreffende regeling kan leiden. Advocaat-generaal Jacobs is echter in zijn conclusie een andere mening toegedaan. Hij acht het respecteren van de standstilltermijn niet essentieel voor de effectiviteit van gemeenschapscontrole. In zijn ogen is niet-toepasselijkheid bij *alle andere* procedurele gebreken dan niet-notificatie disproportioneel. De uitspraak van het Hof in [zaak C-443/98](#) moet worden afgewacht. In ieder geval zal het Hof zich in deze zaak alleen uitlaten over de rechtsgevolgen van het niet-respecteren van de standstilltermijn. Of ook andere, minder essentiële, procedurele gebreken tot niet-toepasselijkheid kunnen leiden, blijft dus vooralsnog onzeker.

6. Technische voorschriften die voortvloeien uit een EG-besluit behoeven geen notificatie. Hoever reikt deze uitzonderingsgrond?

Regelingen, waarbij de lidstaten zich voegen naar dwingende EG-besluiten die de aanneming van technische voorschriften tot gevolg hebben, hoeven niet genotificeerd te worden ([art. 10](#), lid 1). Duidelijk is dat deze uitzondering ziet op voorschriften die expliciet worden voorgeschreven in een richtlijn of verordening. Minder duidelijk is of de uitzonderingsgrond ook kan worden ingeroepen in

de situatie, waarin nationale voorschriften weliswaar niet ondubbelzinnig voortvloeien uit een EG-besluit, maar wel ter uitvoering hiervan worden genomen. Met andere woorden: hoe rechtstreeks moet het verband zijn tussen het EG-besluit en het technische voorschrift om onder de uitzondering van [art. 10](#), lid 1 te vallen? Hoewel de *precieze* reikwijdte van de uitzonderingsbepaling niet duidelijk is, lijkt het er op dat deze in ieder geval *niet te beperkt* moet worden opgevat. Dit kan worden afgeleid uit de uitspraak van het Hof in [zaak C-425/97 – C-427/97](#) (11 mei 1999, n.n.g.). Hierin bepaalde het Hof dat regels inzake het gebruik van clenbuterol bij runderen en de (ver)koop daarvan weliswaar technische voorschriften zijn, maar geen notificatie behoeft, omdat ze zijn vastgesteld ter uitvoering van richtlijn 86/469/EEG. Kortgezegd verplicht deze richtlijn de lidstaten ertoe er voor te zorgen, dat dieren en vers vlees geen verboden stoffen bevatten. Is het verband tussen nationale voorschriften en een EG-besluit hier nog behoorlijk rechtstreeks, dit ligt anders in aanhangige [zaak C-37/99](#). Hierin is onder meer aan de orde of een regeling inzake het inenten van varkens onder de uitzonderingsgrond van [art. 10](#), lid 1 valt. De Commissie is van mening dat dit het geval is, omdat de nationale maatregelen zijn genomen “om te voldoen aan verplichtingen die voortvloeiden uit de basisdoelstelling van een geheel van communautaire veterinaire voorschriften”. Wanneer het Hof de Commissie volgt, betekent dit een (verdere) verruiming van de uitzonderingsgrond van [art. 10](#), lid 1.

Voor nadere informatie alsmede het opvragen van de interdepartementale notificatiehandleiding kunt u terecht bij de departementale notificatiecoördinatoren, alsmede bij mr B.M. Veltkamp, tel. 070 –370 76 03.

WORLD TRADE ORGANIZATION

G/TBT/N/NLD/.

(01-0000)

Committee on Technical Barriers to Trade

NOTIFICATION

The following notification is being circulated in accordance with Article 10.6.

1.	Member to Agreement notifying: The Netherlands If applicable, name of local government involved (Articles 3.2 and 7.2):
2.	Agency responsible: Ministry of Name and address (including telephone and fax numbers, e-mail and web-site addresses, if available) of agency or authority designated to handle comments regarding the notification shall be indicated if different from above: National Enquiry Point – EC WTO TBT Enquiry Point
3.	Notified under Article 2.9.2 [X], 2.10.1 [], 5.6.2 [], 5.7.1 [], other:
4.	Products covered (HS or CCCN where applicable, otherwise national tariff heading ICS numbers may be provided in addition, where applicable):
5.	Title, number of pages and language(s) of the notified document:
6.	Description of content:
7.	Objective and rationale, including the nature of urgent problems where applicable:
8.	Relevant documents:
9.	Proposed date of adoption: Proposed date of entry into force:
10.	Final date for comments:
11.	Texts available from: National enquiry point [X] or address, telephone and fax numbers, e-mail and web-site addresses, if available of the other body:

NOTIFICATION

1.	Member to Agreement notifying: The Netherlands If applicable, name of local government involved:
2.	Agency responsible:
3.	Products covered (provide tariff item number(s) as specified in national schedules deposited with the WTO; ICS numbers may be provided in addition, where applicable)::
4.	Regions or countries likely to be affected, to the extent relevant or practicable:
5.	Title, language and number of pages of the notified document:
6.	Description of content:
7.	Objective and rationale: ☐ food safety ☐ animal health ☐ plant protection ☐ protect humans from animal/plant pest or disease ☐ protect territory from other damage from pests
8.	International standard, guideline or recommendation: ☐ Codex Alimentarius Commission, ☐ Office International des Epizooties, ☐ International Plant Protection Convention, ☐ None If an international standard, guideline or recommendation exists, give the appropriate reference and briefly identify deviations:
9.	Relevant documents and language(s) in which these are available:

10.	Proposed date of adoption:
11.	Proposed date of entry into force:
12.	Final date for comments: <i>Agency or authority designated to handle comments: ☐ National notification authority, ☒ National enquiry point, or address, fax number and E-mail address (if available) of other body:</i>
13.	Texts available from: ☐ National notification authority, ☒ National enquiry point, or address, fax number and E-mail address (if available) of other body:

WORLD TRADE ORGANIZATION

(02-0000)

Committee on Sanitary and Phytosanitary Measures

NOTIFICATION OF EMERGENCY MEASURES

Error! Bookmark not defined.1. Member to Agreement notifying: The Netherlands If applicable, name of local government involved:
2. Agency responsible:
3. Products covered (provide tariff item number(s) as specified in national schedules deposited with the WTO; ICS numbers may be provided in addition, where applicable).
4. Regions or countries likely to be affected, to the extent relevant or practicable:
5. Title, language and number of pages of the notified document:
6. Description of content:
7. Objective and rationale: ☐ food safety ☐ animal health ☐ plant protection ☐ protect humans from animal/plant pest or disease ☐ protect territory from other damage from pests
8. Nature of the urgent problem(s) and reason for urgent action:
9 International standard, guideline or recommendation: ☐ Codex Alimentarius Commission, ☐ Office International des Epizooties, ☐ International Plant Protection Convention, ☐ None If an international standard, guideline or recommendation exists, give the appropriate reference and briefly identify deviations:
10. Relevant documents and language(s) in which these are available:

11. Date of entry into force/period of application (as applicable) :
12. Agency or authority designated to handle comments: ☐ National notification authority, ☐ National enquiry point, or address, fax number and E-mail address (if available) of other body:
13. Texts available from: ☐ National notification authority, ☒ National enquiry point, or address, fax number and E-mail address (if available) of other body: